

Íme, mint a szolgák
szeme uruk kezére,
mint a szolgáló szeme
úrnője kezére,
szemünk úgy tekint
az Úrra, Istenünkre,
amíg csak meg nem
könyöriül rajtunk.

Zsolt 123,2

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

LXXXI. évf. 34. • (4017.)
2025. augusztus 24. • Ára 445 Ft

A hitünk nem ideológia, hanem élő valóság

Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét a Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhely főbúcsúján

Fotó: Mérényi Zita

A Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhelyen, a háromnapos főbúcsú vasárnapján, augusztus 17-én Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét. Az ország számos pontjáról és még a határainkon túlról is érkeztek zárándokok a kegyhelyre, s Mária mennybevételének ünnepén a bíboros aranymisés áldásában is részesültek.

Dél előtt esett az eső a hetek óta tartó szárazság és perzselő hőség után. Ennek ellenére a kegyhely legnagyobb ünnepén, a főbúcsú harmadik napján rengetegen vettek részt a szentmisén, amit a bíboros mutatott be. Sokan behúzódtak a bazilikába, mások vállalták, hogy eláznak, így a szabadtéri oltárnál is megteltek az ülő- és állóhelyek.

„Ó, Nagyasszony – szólt a gyülekező ének –, mentsd meg nemzetünk!” Harangszóra indult a bazilikába Erdő Péter bíboros és Orosz Lóránt kegyhelyigazgató, majd rövid ima után a templomból

átvonultak a szabadtéri oltárhoz. Szép szakmári lányok vitték a Mária-szobrot, népviseletbe öltözve, miközben felhangzott az ének a refrénnel: „Nem vagyunk árvák, van édesanyánk, ki a magas mennyekből gondot visel ránk, palástoddal takarj be, úgy vigázz reánk!”

Erdő Péter a szentmise elején köszöntötte a zárándókat, akik az ország minden részéből érkeztek az ünnepre. Voltak köztük olyanok is, akik gyalog vagy kerékpárral jöttek. Az eső egyre hevesebben esett, de az egybegyűltek teljes fegyelmességgel hallgatták a szentmise olvasmányait. A szakadó eső aztán a bíboros prédikációja alatt elállt.

Erdő Péter a homíliájában elmondta: Szűz Mária mennybevételét ünnepeljük. Tudjuk jól, hittétlként csak XII. Piusz pápa hirdette ki azt az igazságot, hogy földi életének vége után a Szűzanya testétől-lelkétől felvétellett a mennybe, ahol szent Fiának jobbán ül az örök dicsőségben. Ám vallották és hirdették ezt már a dogma kihirdetése előtt is, hosszú évszázadokon át.

(Folytatás a 3. oldalon)

Megjelent
az Új Ember
2026-os
Kalendárium

Keresztes Szilárd püspök hazaköltözött a mennyei Atyához

Szomorú szívvel adunk hírt arról, hogy Keresztes Szilárd nyugalmazott hajdúdorogi megyéspüspök 2025. augusztus 13-án, az Istenszülo mennybe-menetelének előünnepén, életének 94. évében megtért Teremtőjéhez – jelentette be a Hajdúdorogi Főegyházmegye. (Részletek az 5. oldalon)

Egyedül Istené és őbenne mindenkié

Örökfogadalmat tett Bakonybélben Testa Jákob testvér

Örökfogadalmat kötelezte el magát augusztus 16-án, Nagyboldogasszony nyolcadán Testa Jákob bencés testvér a bakonybéli Szent Maurícusz Monostor szerzetesközösségében. A homília a szerzetesi hivatás lényegére irányította a figyelmet: a szerzetes révész a földi világ és Isten világa között. Feladata, hogy példájával és imádságával átsegítsen másokat a határvonalon, és hogy küzdelmei során Jákobból Izraellé váljon. (Folytatás a 3. oldalon)

Nyolcvanéves
az
Új Ember

1945 augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepelve cikksorozatot indítunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából.

(Az írásokat a 12. oldalon olvashatják)

„A karitászszemléletet helyezzük fókuszba”

Beszélgetés Sebestyén Józseffel,
a Veszprémi Érseki Főiskola rektorával

„Számunkra az a szív, szenvedély és hit ad erőt, amely mindenben ott rejlik a lelke legmélyén. Mi abban támogatjuk a hallgatóinkat, hogy ezt meg is találják magukban” – vallja Sebestyén József. A Veszprémi Érseki Főiskola rektorával az intézmény múltjáról, jelenéről és jövőjéről beszélgettünk. (Folytatás a 9. oldalon)

Mértékadó

Kultúra • Tv- és rádióműsor
2025. augusztus 25 – 31.

A STEFREM kultúrnapallijában:
Bubnó Tamás és Lőrinc
Puskás László-kiállítás Nyíregyházán
Film: Paradise

ISSN 0133-1205

9 770133 120548

Legyen öröm
az iskolakezdés!

WWW.KARITASZ.HU

TÁMOGASSA
A NEHÉZ SORSÚ
GYERMEKEK
TANULÁSÁT!

HÍVJA ADOMÁNYVONALUNKAT!

1356
EGY HÍVÁSA 500 FT SEGÍTSÉGET JELENT. KÖSZÖNJÜK!

Tegyük rendbe az életünket az Úr fogadására!

Augusztus 6-án délelőtt a Szentatya ismét általános kihallgatást tartott a Szent Péter téren. Ennek keretében folytatta a Jézus Krisztus, a mi reménységünk című jubileumi katekézissorozatot. Olasz nyelvű mai beszédének témája: Jézus húsvétja. A vacsora előkészítése. „Ott készítték elő!” (olvasmány: Mk 14,15). A Szentatya más nyelveken is összefoglalta katekéziséit, üdvözölte a jelen lévő híveket, és megemlékezett a Hirosima és Nagaszaki ellen elkövetett atomtámadás nyolcvanadik évfordulójáról. Az általános kihallgatás a Miatyánk elimádkozásával és apostoli áldással zárult. Alább XIV. Leó pápa teljes katekézisének fordítását olvashatják.

tias kérdés, de tele van várakozással is. A tanítványok érzik, hogy valami fontos dolog fog történni, de nem ismerik a részleteket. Jézus válasza szinte találynak tűnik: „Menjete a városba! Ott találkoztok egy vízes-korsót vivő emberrel” (Mk 14,13). A részletek szimbolikussá válnak: egy korsót vivő férfi – a vízholdás abban a korban általában a nők dolga volt –, egy már előkészített felső terem, egy ismeretlen háziga. Mintha mindent előre elő lett volna készítve. Pontosan így is van. Ebben az epizódban az evangélium feltárja előttünk, hogy a szeretet nem a véletlen műve, hanem tudatos választás eredménye. Nem egyszerű reakció, hanem előkészületet igénylő döntés.

Jézus nem végzetéből kifolyólag néz szembe kínszenvedésével, hanem egy elfogadott, szabadon és lelkiismeretesen végigjárt út iránti hűség-

nünket lelki életünk szempontjából: a kegyelem nem veszi el szabadságunkat, hanem felébreszti. Isten ajándéka nem szünteti meg felelősségünket, hanem gyümölcsozóvé teszi.

Ma is, mint akkor, elő kell készülni a vacsorához. Nemcsak a liturgiáról van szó, hanem arról is, hogy készek vagyunk-e részesévé válni egy olyan cselekvésnek, amely meghalad bennünket. Az eucharisziát nemcsak az oltáron ünnepeljük, hanem a mindennapi életben is, ahol mindent felajánlásként és hálaadásként élhetünk meg. Ennek a hálaadásnak az ünneplésére való felkészülés nem azt jelenti, hogy többet teszünk, hanem hogy teret adunk.

Azt jelenti, hogy eltávolítjuk az akadályokat, engedünk a követeléseinkből, felhagyunk irreális elvárásainkkal. Túl gyakran összekeverjük ugyanis az előkészületeket az illúziókkal. Az illúziók elvonják a figyelmünket, az előkészületek segítenek eligazodni bennünket. Az illúziók eredményt akarnak, az előkészületek találkozást tesznek lehetővé. Az igazi szeretet – emlékeztet bennünket az evangélium – előbb ad, mielőtt viszonzást várna. Ez előzetes ajándék. Nem azon alapul, hogy mit kap, hanem azon, hogy mit akar nyújtani. Jézus ezt élte meg övével: amikor ők még nem értették, amikor az egyik elárulni, a másik pedig megtagadni készült őt, ő közösségvállaló vacsorát készített elő mindenkinek.

Kedves testvéreim, mi is meghívást kaptunk arra, hogy „előkészítsük az Úr húsvéti vacsoráját”. Nem csak a

liturgikus vacsorát: hanem az életünkét is. A rendelkezésre állás minden gesztusa, minden önzetlen tett, minden előzetesen felkínált megbocsátás, minden türelmesen elfogadott erőfeszítés bizonyos módon előkészítése egy helynek, ahol Isten lakhat.

Feltehetjük hát magunknak a kérdést: milyen tereket kell rendbe tennem az életemben, hogy készen álljanak az Úr fogadására? Mit jelent számomra ma az „előkészítés”? Talán azt, hogy engedek a követelésemből, hogy nem a másik megváltozására várok, hogy megteszem az első lépést. Talán azt, hogy többet hallgatom, kevesebbet tevékenykedem, vagy megtanulok bízni abban, ami már elő van készítve.

Ha elfogadjuk a meghívást, hogy előkészítsük az Istennel és egymással való közösség helyét, felfedezzük, hogy olyan jelek, találkozások, szavak vesznek körül bennünket, amelyek a felé a tágas és már előkészített helyiség felé irányítanak, amelyben már szüntelenül ünneplik egy olyan végtelen szeretetnek a misztériumát, amely fenntart és mindig megelőz bennünket.

Adja az Úr, hogy alázatos előkészítői legyünk jelenlétének! És ebben a mindennapi készségben bennünk is növekedjen az a derűs bizalom, amely lehetővé teszi, hogy szabad szívvel nézzünk szembe mindennel! Mert ahol a szeretet elő van készítve, ott valóban virágozhat az élet.

Fordította: Tózsér Endre SP

Fotó: Vatican Media; Vatican News

Nem vagy egyedül

XIV. Leó pápa váratlan látogatást tett a római Bambino Gesù gyermekkórházban

XIV. Leó pápa augusztus 4-én, hétfő este váratlan látogatást tett a római Bambino Gesù gyermekkórházban, hogy vigaszt nyújtson a limfóma (nyirokcsomó-daganat) szövődésményei miatt kritikus állapotban lévő tizenöt éves spanyol fiúnak, Ignacióknak és családjának.

Ignacio családjával együtt, a Neokatekumenális Út közösségével utazott a spanyolországi Murciából a Jubileumi Ifjúsági Találkozóra, de nem sokkal érkezése után „robbanásszerű” fájdalmat érzett a mellkasában, összeesett, és a római Bambino Gesù gyermekkórház intenzív osztályára szállították. Szülei, Pedro Pablo és Carmen Gloria Gonzálvez, bátyja és nővére ott imádkoztak, amikor az őket kísérő pap jelezte, hogy váratlanul megérkezett Leó pápa. A Szentatya előzetes bejelentés nélkül látogatott el a kórházba, hogy vigaszt nyújtson annak a tizenöt éves spanyol fiúnak, akiért Tor Vergatában, a jubileumi ifjúsági virasztás estéjén imát kért a jelenlévőktől.

Ignacio otthon rendszeresen sportolt, csak enyhén köhögött, semmi előjele sem volt a betegségének. Az orvosok szerint ha csak néhány órával később került volna kórházba, már nem élne. Limfómát (nyirokcsomó-daganat) diagnosztizáltak nála, amely a légutakat érinti – olyan súlyos eset, ami miatt joggal lehet tartani a legrosszabbtól.

A pápa körülbelül fél órát maradt a családdal, elimádkozta velük a Miatyánkot és az Üdvözlégyet, mindenkit megáldott, majd beszélt az evangéliumról, az örök életéről, Isten akaratáról: „A mennyországnak lettünk teremtvé.” A pápa „azt mondta nekünk, hogy a legfontosabb dolog Isten akaratának teljesítése, és hogy az igazi helyünk a mennyben van, az örök életben. Ez megnyugtató bennünket, mert mi igyekszünk megélni a hitünket, és tudjuk, hogy ez az igazság. Amikor az ember ilyen mély szenvedést él át, és hallani, hogy a pápa eljön és ilyen szavakat mond... ez volt a legjobb dolog, ami történhetett velünk” – mondta meghatódva az édesapa, Pedro Pablo a vatikáni médiának.

Carmen Gloria, ahogy a férje is, a hitről és a vigasztalásról beszélt, köszönetet mondva a pá-

pának ezért a gesztusért. „Azt mondta nekem, hogy ha Ignacio eljött egészen Rómáig, akkor ő is eljöhett a kórházig, hogy meglátogassa. Egyszerű szavak voltak, de telve szeretettel. A pápa azt mondta nekünk, hogy ez egy misztérium, és bár sok mindent nem értünk, tudjuk, hogy Isten ott van, és mindenkinek a legjobbat akarja. Édesanyaként úgy éreztem, hogy Jézus Krisztus odajött hozzám, és azt mondta: »Nem vagy egyedül.«”

Távozása előtt Leó pápa meglátogatta a többi gyermeket is az onkológiai osztályon, és üdvözölte a kórház személyzetét, bátorítva őket a nehézségek közepette.

Forrás: Vatican News olasz nyelvű szerkesztősége; Shalom World News

Fotó: Ospedale Pediatrico Bambino Gesù

A szeretet tüzeit vigyük a világba, ne a fegyverekét!

A Szentatya az albanói Santa Maria della Rotonda-kegytemplomban mutatott be szentmisét augusztus 17-én. Beszédében arról elmélkedett, mit jelent Jézusnak az a kijelentés, hogy tüzet jött hozni a világba, és az ő békéje nem olyan, mint a világ békéje. A temérdek pénzt felemészítő fegyverekkel a szeretet ingyenességét állította szembe.

XIV. Leó pápa homíliájában többek közt arról beszélt, hogy „a világ arra szoktat bennünket, hogy a békét összetévesszük a kényelemmel, a jót a nyugalommal. Ezért ahhoz, hogy Jézusnak a békéje, Istennek a salómja jöjjön közénk, azt kell mondania nekünk: „Azért jöttem, hogy tüzet gyújtsak a földön. Mi mást akarnék, mint hogy lángra lobbanjon?” (Lk 12,49). Lehet, hogy saját családtagjaink között, ahogy az evangélium előre megjósolja, sőt még a barátaink között is szakadás támad ebben a kérdésben. És egyesek azt fogják tanácsolni, hogy ne kockáztassunk, fogjuk vissza magunkat, mert a nyugodt zavartalanság számít, és mások nem érdemlik meg, hogy szeressük őket.

Jézus viszont bátran alámerült emberségünkbe. Ez az a „keresztség”, amelyről beszél (vö. Lk 12,50): ez a keresztes keresztisége, a teljes alámerülés a szeretettel járó kockázatokba. És amikor áldozunk, vagy ahogyan mondani szokták, „egyesülünk a szentségi Jézussal”, ebből a merész ajándékból táplálkozunk. A mise táplálja ezt a döntést. Azt a döntést, hogy többé nem önmagunknak élünk, hogy tüzet viszünk a világba. Nem a fegyverek tüzeit, de nem is a másokat szavaink martalékává tevő tüzet. Nem ezt. Hanem a szeretet tüzeit, mely lehajol és szolgál, mely a közömbösséggel szembe gondoskodást, a göggel szembe szelidséget állít; a jóság tüzeit, a jóságot, mely nem kerül annyiba, mint a fegyverek, hanem ingyenesen újítja meg a világot. Lehet, hogy a meg nem értésbe, gúnyolódásba, sőt üldözte-

tésbe kerül, de nincs nagyobb béke, mint ennek lángját magunkban hordozni.”

A Szentatya elmondta: „Mi az Úr Egyháza vagyunk, a szegények Egyháza, akik mind értékesek, mind alanyok, mind Isten egyedülálló szavát hordozzák. Mindenki ajándék a többiek számára. Bontsuk le a falakat! Köszönetet mondok azoknak, akik bármely keresztény közösségben azon dolgoznak, hogy elősegítsék a különböző származású, különböző anyagi, pszichés, érzelmi helyzetben lévő emberek találkozásait: csak együtt lehetünk Krisztus teste, Isten Egyháza, csak úgy lehetünk Krisztus teste, Isten Egyháza, ha egy testté válunk, melyben a leggyengébb is teljes méltósággal vesz részt. Ez akkor történik meg, amikor a Jézus által hozott tűz elégeti az előítéleteket, az óvatoskodást és a félelmeket, melyek továbbra is marginalizálják

azokat, akik a Krisztus szegénységét az élettörténetükbe írva hordozzák.

Ne hagyjuk ki az Urat templomainkból, otthonainkból, az életünkéből! Ehelyett engedjük be őt a szegényekben, és akkor mi is megbékélünk saját szegénységünkkel, azzal, amitől félünk és amit letagadunk, amikor mindenáron nyugalmat és biztonságot keresünk.”

Fordította: Tózsér Endre SP

Fotó: Vatican Media

A hitünk nem ideológia, hanem élő valóság

Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét a Mátraverebély-Szentkút Nemzeti Kegyhely főbúcsúján

(Folytatás az 1. oldalról)

Különös módon ábrázolták Szűz Mária elszenderedését. Szépnek, harmonikusnak mutatták be azt a pillanatot, nem pedig úgy, mint a többi ember haldoklását. Már a VII. század óta liturgikus ünnepet szenteltek augusztus 15-én a Szent Szűz mennybevételének.

Mária mennybevételének titkával is hasonló a helyzet, mint sok más hitigazsággal, amit az Egyház a történelem során fogalmazott meg egyre pontosabban. Ezek nem késői elméletekből fakadtak, hanem az egyházi közösségnek az apostolok és utódaik által elfogadott hitét és gyakorlatát rögzítették. Az igaz hitre érzékeny keresztény közösség sajátos hitérzékkel rendelkezik, amely szervesen illeszkedik a *Szentírás*hoz, a Szent Hagymányhoz és az apostoli igehirdetéshez. Méltán szól a teológia a hívők érzékéről (sensus fidelium).

Ilyen értelemben beszél erről Szent John Henry Newman, akit idén nyáron Leó pápa az egyháztanítók sorába iktatott. Hasonlóan gondolkodtak erről a régi magyar teológusok és hitszónokok is. A maga korában, a 18. században, modern gondolkodásának számított például Molnár János jezsuita atya. A korszellem azonban olyan volt, mint a vihar, az abszurdumig, az elfogadhatatlanságig túlozta a kezdetben helyesnek látszó felismeréseket is. Hiába számított tehát sok korabeli magyar szerzetessel együtt haladó gondolkodásúnak Molnár János, mégis előbb a jezsuitákat oszlatta fel az Apostoli Szentsek, majd később II. József, a

kalapos király majdnem az összes rendet betiltotta. Nos, ez a Molnár János írja Nagyboldogasszony ünne-

is, mint mondja, „ha ez ellen valaki száját merné tátani, azt széles e világ igaz püspökei, a templomoknak és a főiskoláknak tanító doktorai nyelvvel, tollal, könyvvel addig nyomnák és kergetnék, amíg meg nem vallaná azt, amit az egész kereszténység szokása vall, hirdet, prédikál”.

Mária mennybevételének ünnepe gyönyörűen példázza katolikus hitünk jellegét. A *Szentírás*, a Szent Hagymány, a liturgikus élet gyakorlata és a hívó meggyőződés szerves egységben őrzi azt a gazdagságot, amit Isten Krisztus üdvözítő művével az emberiségnek ajándékozott. Nem íróasztalnál született elmélet, nem ideológia a hitünk, hanem szer-

péről, hogy Szűz Mária testi-lelki boldogságra jutott, és a Mennyei Királynéja lett. Elismeri, hogy a *Szentírásban* vagy a zsinatokon nincs erről világos megfogalmazás vagy hittétel, még-

ves, élő, történelmi valóság, amely az Egyház közösségében él a Szentlélek indításai szerint.

Mi, keresztények Krisztus tagjai vagyunk. Ő előttünk járt a halálban

és a test feltámadásában, s minket is arra hív, hogy testileg-lelkileg részünk legyen az örök boldogságban. Hisszük a test feltámadását. Szűz Máriáról pedig azt valljuk, hogy már most, megdicsőült testében is szent Fiával együtt részesedik az örök boldogságban.

Nem nagyon távoli mindez? Van köze ennek szétszórt mindennapi életünkhöz? Olyan közeli és távoli ez, mint bármelyik más korban volt a történelem során. Mert mindennapi gondok gyötörték az embereket régen is. Éhínség és háborúk, különböző betegségek, korai halálozás, intrikák és gonoszkodások. Csak távolról látszik nyugalmasnak a régi emberek élete. Ha pedig belegondolunk a mai körülményeinkbe, most sem kiszámítható az emberiség helyzete. Vannak ugyan folyamatok, amelyek

szet nagy folyamatai közül sok van, amit nem tudunk befolyásolni.

Nem is az adja életünk biztonságát, hogy mindent eltervezünk és irányítunk a földön, hanem az, hogy megtaláljuk egész létünk célját és értelmét. Ez a cél pedig nem önáltatás, hanem a mindenható Isten egyszerű terve, aki boldogságra hívott mindannyiunkat. Arra szánt minket, hogy egész lényünkkel átélhessük a vele való közösséget, vagyis eljuthassunk abba az országba, ahová a Boldogságos Szűz Mária már testestől-lelkestől felvétetett.

Hol érezhetnénk meg ezt jobban, mint éppen itt, ahol annyi feltűnő imameghallgatás történt? Merjük megfogalmazni a kérésünket! Merjünk valódi búcsújáróként, tiszta szándékkal, erősen és odaadóan imádkozni! – zárta a beszédét Erdő Péter bíboros.

A szentmise végén a főpásztor aranymisés áldást osztott, majd kihelyezték az Oltáriszentséget. Felsőrakoztak a körmenethez a zarándokok, egy részük népviseletbe öltözve. Több tucatnyi gyönyörűen felvirágozott körmeneti kereszt haladt elöl, még Bécsből való is akadt közöttük, majd a Mária-szobrok következtek és az Oltáriszentség. A körmenet Te Deummal, litániával, a Christus vincit, regnat, imperat énekkel és a pápai, majd a nemzeti himnusszal fejeződött be.

Vámossy Erzsébet
Fotó: Merényi Zita

tőlünk függenek. Óvhatjuk a teremtetett környezetünket, kötelességünk is kerülni az értelmetlen pazarlást vagy a szennyezést. De a kozmikus erőknek földünk is ki van téve. A termé-

Egyedül Istené és őbenne mindenkié

Testa Jákob testvér örökfogadalmat tett Bakonybélben

(Folytatás az 1. oldalról)

Csendes várakozás előzte meg a liturgiát a Szent Maurícius és vértanútársai-templomban. Megteltek a padok, sok vendég érkezett a közösség ünnepére, Testa Jákob testvér fogadalomtételére. A padokon a szertartás menetéről tájékoztató füzet várta az ünneplőket, rajta egy Máriát ábrázoló ikon, Testa Jákob munkája. Az első padban Jákob testvér hozzártatózó ült. A családtagok és a Comunione e Liberazione közösség tagjai Rómából, Jákob testvér szülővárosából érkeztek Bakonybélbe. Nagy számban voltak jelen az eseményen a Magyar Bencés Kongregáció magyarországi házaiból érkezett atyák és testvérek, a bencés közösség barátai és más szerzetesrendek képviselői. Az örökfogadalom liturgiáját Hortobágyi T. Cirill pannonhalmi főapát vezette.

Baán Izsák, a Szent Maurícius Monostor perjele homíliájában „Isten élő igéje” alapján arra a kérdésre kereste a választ, hogy ki a szerzetes. Elsőként az olvasmány, „Szent Jákob atyánk” története felé fordult, s azt kérte, helyezkedjünk először annak a szolgának a szemszögébe, akitől Ézsau azt kérdezi: „Kie vagy, hová tartasz”, és kie a nyáj, ami előtted halad?”, ráirányítja a figyelmünket mindarra, amit életünk során összegyűjtünk: tudásunk, tapasztalatunk, kapcsolataink, sikereink, kudarcaink alkotják azt a nyájat, amellyel a bibliai szolgálathoz hasonlóan egy sorsdöntő találkozás felé vándorolunk – fogalmazott Baán Izsák. – A szerzetes pedig az az ember, aki erre a kérdésre is következetesen azt a választ adja, hogy mindenem, amim van, Istené, s őbenne az ő népé. Ennek megerő-

sítéséről szól a szerzetesi fogadalom. Jákob testvér „nyája” zenei és képzőművészeti tehetsége, hangja, tudása, kedves, közvetlen személyisége, de gyengeségei, rigolyái is visszavonhatatlanul Istenéi lesznek, s őbenne a mieink, a tieitek, bakonybéli szerzeteseké és híveké” – mondta a perjel. Baán Izsák arról is beszélt, hogy „a szerzetes révész a földi világ és Isten világa, az aszketikus lemondás és az Istennel való intimitás között, a lelki harc és az imádság édességének tapasztalata között. Hivatása, hogy példájával, imádságával és tapasztalatainak megosztásával átsegítsen másokat e határvonalon, s ha kell, visszatérjen, és másokért, mások helyett beleálljon az önmagával, a kísértésekkel és végső soron magával az Istennel vívott harcba. Feladata, hogy a monostorban állhatatosan megma-

radva, ebben a küzdelemben átalakuljon, Jákobból Izraellé legyen, Istent látó lélek s áldássá az Egyházban” – fogalmazott.

„Ki a szerzetes?” – tette fel újra a kérdést a szónok. Majd így válaszolt: a meghallás és a meghallgatás embere, aki jelen van, észleli Isten közelségét és kezdeményezését, s Máriához hasonlóan szívét, testét és egész életét átadja Isten Szentlelkének, hogy benne és általa növekedjen a földön Isten országa. A perjel végül azt kívánta Jákob testvérnek: „A ma megkapott kukulla legyen szerzetesi ruhád mindhalálig. Szent Jákob atyánkhoz hasonlóan küzdj lankadatlanul önmagaddal és Istennel, hogy sokaknak lehessen áldás, az élet Jordánján átsegítő testvér és barát!”

A homília után következett a fogadalomtétel. A kukulla (a monasztikus szerzetesek szolozsmázáskor viselt öltözete – a szerk.) megáldását és felvételét követően a szertartás az örökfogadalmas testvérekkel váltott békecsókkal zárult. A szentmisén a Schola Gregoriana Budapestinensis végezte a zenei szolgálatot.

A Szent Günter által 1018-ban alapított, és 1998-ban újraindított monostorban ma kilenc szerzetes él. Augusztus 16-ától immár heten örökfogadalmakos, ketten növendékek. Testa Jákob testvér 1989-ben született. 2003-tól négy éven át a római Szent Anzelm Pápai Egyetemen tanult.

2019 nyarán lépett be a bakonybéli bencés közösségbe, amit Baán Izsák atya révén ismert meg.

Rómában a Testa család csatlakozott a szerzetesi gregorián skólához. Jákob testvér akkor tizenéves lehetett. Családtagjai szerették a gregoriánt, minden vasárnap ott voltak az igen korán kezdődő szentmisén és a skóla azt megelőző próbáján. A Comunione e Liberazione közösséghez tartoztak.

Baán Izsák atya egy római találkozás alkalmával meghívta őket Bakonybélbe, hogy nézzék meg, milyen a monostor. Tíz napot töltöttek ott, ősszel pedig az egész társaság elkezdett magyarul tanulni. Jákob is, aki a középiskolás éveit többször viszárt önkénteskedni. A 2010-es évek végén, amikor Izsák testvér utoljára ment tanítani Rómába, találkozott Jákobbal, aki akkorra már végzett az egyetemen, kémia alapszakon. Jákob azt mondta neki, sehol máshol nem találja azt a teljességet, amit tizenévesen Bakonybélben megélt. Szeretne újra eljönni, hogy megértse, pusztán nosztalgia ez, ábránd, vagy valami több van benne. A harmadik magyarországi látogatása alkalmával már csak Bakonybélbe vett jegyet. Először a környéken dolgozott, onnan járt rendszeresen a monostorba, végül aztán beadta a jelentkezését. Teológiát tanult, később képzőművészeti és zenei talentumainak kibontakoztatására a bencés előjáró elküldte egy olasz monostorba ikonfestést tanulni. Orgonatanulmányait a központi kántorképzőben végezte.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

A BIBLIA ÜZENETE

Sok hely van – de hányan jutunk be?

Lk 13,22–30

Számomra az egyik legfontosabb evangéliumi mondat így szól: „Atyám házában sok hely van.” Hiszek Isten végtelen irgalmában, amellyel fogad majd bennünket ott, ahonnet senki sincs kizárva, hiszen eltörli a bűneinket, amik elválasztanaká tőle. Miért akarna vádat emelni ellenünk, bármelyikünk ellen is, amikor a saját Fiát adta oda értünk? Ő úgy szereti ezt a világot, hogy mindenkit üdvözíteni akar. Sok hely van nála. Talán nekem is lesz majd.

A vasárnapi evangéliumban a tanítványokat szintén ez a kérdés foglalkoztatja. Vajon hányan üdvözülnek? Kevesen? Sokan? Mindenki? Esetleg senki? Jézus nem számszerűen válaszol. Ő nem egy vendég páter, vagy, hogy kevésbé kolostori kifejezést használjak, Isten országa nem egy hotel, szanatórium. Nem tömegeknek, csoportoknak, előre még nem ismert szállóvendégeknek készült, hanem pontosan neked és nekem. A tanítványok – és mi is – azt kérdezzük, hogy hány százalékos a kihasználtsága. Statisztikát szeretnénk: arányt és összehasonlítást. Jézus nem erre válaszol. Övé a mindenség, mit jelente neki a „sok”, vagy a „kevés”, vagy az, hogy egészen pontosan száznegyvennégyezer?

Az evangéliumi választban a személyes istenkapcsolat a döntő. Akinek van ilyen, az bekerül. Akinek nincs, az kint reked. Teljesen érthető kritérium ez, mégis meglepő következményekkel jár. Például ha önmagunkat vizsgáljuk eszerint: hány fontosabb kapcsolatunk van, mint Isten? Hovatartozásunk hányféle

más közösségbe szólít el úgy, hogy elköteleződésünk a vele való kapcsolatot kompromittálja, és aztán lassan felül is írja? Ha ezen töprengünk, lassan kezdjük megérteni, mit is jelent ez e mondat: „Jönnek majd keletről és nyugatról, északról és délről, és helyet foglalnak Isten országában” – mi pedig kívül rekedünk. Lehet, hogy a jöttmentek, a kitaszítottak, a nem is keresztények bejutnak, mi pedig mégsem?

A mennyek országa a személyes kapcsolat Istennel. Ott nem sokan vagy kevesen vannak, hanem te és ő (benne minden, olyanok is, akikre korábban nem is gondoltunk volna). Amiként ennek az országnak a tágassága nem értelmezhető földi mértékkel, úgy ennek ideje sem korlátozható, hiszen végtelen. Isten országa nem pusztán akkor lesz majd, hanem már most jelen van: itt van közöttünk. Annyi támpontot ad az evangélium! Amikor földi kincsed értékét veszti, mert rátaláltál valami egészen másra, akkor már benne vagy. Amikor szeret az ellenségedet, és rájössz, hogy valójában vele együtt vagy meghívva, akkor már nem is annyira szűk az a kapu. Amikor a kevésben (amint egykor az apostolok az öt kenyérben és a két halban) te is meglátod a mindenkinek szétesztható és mindenkit tápláló lehetőségét, akkor már megérkeztél. Ez az ország mindig itt van, egy karnyújtásnyira. Nekünk van elkészítve. Nemcsak neked vagy nekem, hanem sokaknak, együtt. Mindenkinek.

Juhász-Laczik Albin OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (86.)

A Bizánci Egyház liturgikus évének végéhez közeledve – mert az egyházi újévet szeptember elsejével kezdjük! – az utolsó nagy ünnepünk a tanúságtételtől szól. Keresztelő Szent János fejevételét ünnepeljük augusztus 29-én templomi nagy ünneppe! Ehhez kötődőden hagyományos görögkatolikus családjainkban még él a szokás, hogy ezen a napon az étkezéseknél nem használnak tálat. Az evangélium leírása szerint ugyanis Keresztelő János fejét „elhozták egy tálon, odaadták a lánynak, az meg elvitte az anyjának” (Mt 14,11). Liturgikus szövegünk ezt még ki is egészíti: talon hordozták körül a fejét a letelepültek körében. Ámde valójában sokkal nagyobb jelentősége van annak, ami előtte történt, s ez nem más, mint Keresztelő János tanúságtétele. Ő ugyanis „az Úr tisztes és dicső prófétája és előhírnöke volt” – amint gyakran emlegetjük a szertartásainkban. Azt énekeljük róla, hogy a „legnagyobb és utolsó próféta” volt. Jézus maga nevezte a legnagyobbnak, amikor azt mondta róla, hogy aszszonyok szülőttei között nem támadt nagyobb nála (Mt 11,11).

Prófétaként előre hirdette Jézust. Mintegy fél évvel idősebb volt nála, amint Mária látogatásából tudjuk, amit Erzsébetnél, Keresztelő János édesanyjánál tett (Lk 1,36). De nemcsak prófétaként, hanem a krisztusi örömhír hirdetőjeként is tekinthetünk rá, hiszen Jézust Isten Bárányának nevezte, aki elveszi a világ bűneit (Jn 1,29.36). Így mintegy „előzetes” evangélistának is lehet nevezni őt, mert Isten szeretetének legnagyobb „örömhíréről” tanított. S ehhez járul a tanúságtétele. Az, amiért az életével kellett fizetnie. A vég-

letekig kiállt az igazságért, Isten örök érvényű törvényéért, a házasság tisztaságért, ami már az őszövetségben is érvényes volt.

Keresztelő János fejevételének ünnepéből megtanulhatjuk, hogy az ember életében bekövetkező dolgok között nem feltétlenül a halál a legnagyobb rossz. Ugyanis – tanúságtételként és Istentől fogadva – lehet a legnagyobb jótétemény is. Szent Pál apostol kifejezetten ezt írja: „számomra az élet Krisztus, a halál pedig nyereség” (Fil 1,21). A mennyből jövő szózat pedig igazolja ugyanezt: „boldogok a halottak, akik az Úrban haltak meg (...), hadd pihenjék ki fáradalmaikat, mert tetteik elkísérik őket” (Jel 14,13). Keresztelő János halála nem hiábavaló gyászos esemény, hanem olyan előrelendítő vértanúság volt, amiből a világ végezetéig erőt meríthetnek a keresztény emberek.

Aranyaszájú Szent János (†407) így tanít az ünnepen: „Ő rossz születésnap, amely a próféta gyilkosságát leheli (...), az egész világ világító fényét, Jánost kioltotta (...), saját magát sötétségbe borította. Bár János cserépedénye a földbe helyzetetett, lelke mégis világító lámpás azoknak, akik az alvilágban voltak.” Minden kedden pedig így énekelünk erről a tropárban: „a testileg megjelent Istent a pokolban levőknek is hirdetted, ki megszabadította a világot a bűntől”. Hirdette tehát nekik, hogy közel van a megváltás napja, és jön, aki őket az alvilág sötétségéből a mennyország fényére vezeti. Mindennek az alapja azonban az volt, hogy tanúságot tett az igazságról.

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia tisztelete (170/10e)

A püspök eucharisztikus lelkiségéhez hozzátartozik, hogy mindenkor tudatosítania kell magában azt a felelősséget, amely a Szentlélek kiválasztása révén hárul rá: *az egész nyáj őrzése*. Az *episzkoposz* az a személy, aki hivatalból tesz látogatást felügyelet céljából. A görög fogalom nem is annyira a héb. *pequddah*, hanem a kumráni *mbqr* megfelelője, amely szerint ez a személy a közösség anyagi ügyeinek felügyelője, valamint a tanítás és a szellemek megkülönböztetésének adományával rendelkezik, ebben járatos eljáró. Tény, hogy Pál búcsúbeszédében ez a tisztség még nem a mai értelemben vett hivatalként értelmezhető, viszont jelentősége éppen abban áll, hogy megadja, kitől ered a tisztségre való kiválasztás, hogyan kell gyakorolnia azt és kik fölött, pontosabban, hogy kiknek az érdekében gyakorolja. Lukács tanúsága szerint Pál a *poimnioo* fogalmat használja, amely a juhnyáj kicsinyítőképzős alakja (vö. Lk 12,32; 1Pét 5,2–3). Tehát a püspök Isten egyházának, a kisded nyájnak, a kicsinyeknek gondoskodó pásztor. Az Isten egyháza az a közösség, „amelyet tulajdon vérén szerzett” (Lk 20,28; Zsolt 74,2): „Krisztus azonban mint a jövőndő javak főpapja jelent meg, a nagyobb és tökéletesebb, nem kézzel készített, azaz nem ebből a világból való sátoron át, nem is bakok vagy borjak vére által, hanem a saját vére által ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett.” (Zsid 9,11–12)

Ezt a teológiai tartalmat erősíti a II. Vatikáni Zsinat *Lumen gentium* dokumentuma is: „elsősorban az ő kiváló szolgálatuk által hirdeti Isten ígését az összes nemzetnek, és szolgáltatja ki folyamatosan a hit szentségeit a hívőknek, s a püspökök atyai hivatala ál-

tal (vö. 1Kor 4,15) építi be tulajdon testébe az új tagokat természetfölötti újjászületés által, végül az ő bölcsességükkel és okosságukkal irányítja és rendezi az új szövetség népét az örök boldogság felé tartó zarándokútján. Ezek a krisztusi nyáj legeltetésére választott pásztorok Krisztus szolgálói és az Isten misztériumainak gondnokai (vö. 1Kor 4,1), akik azt a megbízást kapták, hogy Isten kegyelmének evangéliumáról tanúskodjanak (vö. Róm 15,16; ApCsel 20,24), és ellássák a Lélek és a megigazulás dicsőséges szolgálatát (vö. 2Kor 3,8–9)” (LG, 21). Végül, szintén ebből a zsinati okmányból veszünk egy részt, noha a teljes 27. fejezet komoly elmélkedésre tart igényt: „A püspök, akit a családatyja küldött háza népe kormányzására, tartsa szem előtt a jó pásztor példáját, aki nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon (vö. Mt 20,28; Mk 10,45), és életét adja a juhokért (vö. Jn 10,11). Az emberek közül vétetvén, és körülvéve gyöngességgel, megértő és könyörületes tud lenni a tudatlanok és tévelygők iránt (vö. Zsid 5,1–2). Alárendeltjeit, akiket mint igazi fiait támogat és a serény együttműködésre buzdít, hallgassa meg. Mivel lelkükről számot kell adnia Istennek (vö. Zsid 13,17), imádsággal, igehirdetéssel és a szeretet sokféle megnyilatkozásával viseljen gondot rájuk, sőt azokra is, akik nem az egy nyájból valók; tudnia kell, hogy ezeket is reá bízta az Úr. Mivel ő is, miként Pál apostol, mindenkinek adósa (vö. Róm 1,14–15), legyen kész mindenkinek hirdetni az evangéliumot, és híveit apostoli és missziós tevékenységre buzdítani.” (LG, 27)

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Bertalan

Augusztus 24.

Bertalan az Úr tizenkét apostolának egyike volt, de nagyon keveset tudunk róla. Már a neve körül is bizonytalanságok vannak, mert a négy apostolnévsorban Fülöp mellett szerepel Bertalan néven, *János evangéliumában* pedig ugyancsak Fülöppel együtt jelenik meg, de Nátánael néven. Valószínűnek látszik, hogy a Bertalan – ami a Bartholomeus vagy Bartalmaj, azaz Talmaj fia magyarosított formája – a családi, a Nátánael pedig a személyneve. Az ilyen ketős elnevezések akkoriban gyakoriak voltak. Apokrif iratok tudósítása szerint Bertalan először Itáliában, majd Örményországban hirdette az evangéliumot. Itt lett Krisztus vértanúja. Más hagyomány azt is tudni véli, hogy Indiában is megfordult missziós útja során.

Ereklyéi a VI. században Lipari szigetére kerültek. 938-ban III. Ottó császár Beneventóból Rómába vitette őket, ahol a Tiberis szigetén templomot épített az apostol tiszteletére. E szí-

geten a pogány Rómában a gyógyítás istenségének, Asclepiusnak volt a szentélye. A keresztény Rómában Bertalan lett a gyógyítások égi pártfogója.

*

Legendája szerint Bertalan Örményországban talált egy templomot, amelynek bálványának gyógyító erőt tulajdonítottak. Ez a bálvány beszélt és minden hozzá folyamodó betegnek gyógyulást ígért. Mikor Bertalan belépett a templomba, nagyon sok beteg tartózkodott ott, és áldozatot akartak bemutatni a bálvány előtt. Ám a bálvány egyszer csak felkiáltott: hagyjátok az áldozatot, és ne ajánljátok fel nekem, nehogy az én szenvedésemből is részt kapjatok, mivel Bertalan láncra megkötöz engem – majd ezer darabra tört. Az apostol közbenjáró imádságára pedig az összes jelenlévő beteget meggyógyult.

Útja közben elért Polinius királyhoz is, akinek a leánya lelki beteg volt. Meggyógyította, majd hirdette a királynak az evangéliumot, úgyhogy az megtért, egész házanépével együtt megkeresztelkedett, sőt később püspök lett.

L.K.

AUGUSZTUS 24., ÉVKÖZI 21. VASÁRNAP (Szent Bertalan apostol, Aliz, Detre) – Iz 66,18–21 (<i>A próféta arról jövőndől, hogy a Messiás idejében a pogány népek megtérnek Isten országába.</i>) – Zsid 12,5–7.11–13 („Akit az Úr szeret, megpróbálja azt.”) – Lk 13,22–30 (<i>Isten országában napkelettől nyugatig mindenkinek helye van.</i>) – Zsolozsma: I. zsolthárhét – Énekrend: Ho 227 – ÉE 588, Ho 227 – ÉE 143, Ho 126 – ÉE 596, Ho 269 – ÉE 360. AUGUSZTUS 25., HÉTFŐ – <i>Szent Lajos vagy Kalazanci Szent József áldozópap emléknapja</i> (Patrícia) – 1Tessz 1,2b–5.8b–10 – Mt 23,13–22. AUGUSZTUS 26., KEDD (Izsó, Natália, Tália) – 1Tessz 2,1–8 – Mt 23,23–26. AUGUSZTUS 27., SZERDA – <i>Szent Mónika emléknapja</i> (Gáspár, Cézár) – 1Tessz 2,9–13 – Mt 23,27–32.	AUGUSZTUS 28., CSÜTÖRTÖK – <i>Szent Ágoston püspök és egyháztanító emléknapja</i> (Hermina, Elmár) – 1Tessz 3,7–13 – Mt 24,42–51. AUGUSZTUS 29., PÉNTEK – <i>Keresztelő Szent János vértanúsága emléknapja</i> (Beatrix, Szabina) – Jer 1,17–19 – Mk 6,17–29. AUGUSZTUS 30., SZOMBAT (Rózsa, Leticia) – 1Tessz 4,9–11 – Mt 25,14–30. AUGUSZTUS 31., ÉVKÖZI 22. VASÁRNAP (Erika, Arisztid, Bella) – Sir 3,19–21.30–31 (<i>Aki megalázza magát, kegyelmet talál Istennél.</i>) – Zsid 12,18–19.22–24a (<i>Az őszövetségi áldozatok megszüntek: járuljunk Jézus örök áldozatához!</i>) – Lk 14,1.7–14 (<i>A kevélyt megalázzák, az alázatost dicsőségre emelik. Szeretetből tegyük a jót, ne pedig a viszonzás reményében!</i>) – Zsolozsma: II. zsolthárhét – Énekrend: Ho 229 – ÉE 588, Ho 229 – ÉE 142, Ho 132 – ÉE 594, Ho 274 – ÉE 361.
---	---

Keresztes Szilárd püspök hazaköltözött a mennyei Atyához

(Folytatás az 1. oldalról)

Köszönetet mondunk a nyíregyházi Seregély István Papi Szociális Otthon vezetésének és dolgozóinak, hogy életének utolsó szakaszában gondos ápolásban részesítették püspök atyát – írta közleményében a főegyházmegye.

Keresztes Szilárd 1932. július 19-én született Nyíraczádon, nyolcgyermekes család első gyermekeként. Édesapja, Keresztes Ádám abban az évben lett segédlelkész a nyírségi faluban. (A család neve eredetileg Chutkó. Édesapja Ádám Ferenc, és noha paptestvérei előtt Ádám volt, a családban Ferencnek hívták.) A következő évben megszületett Ferenc, egy évvel később Zsófia, 1936-ban pedig Katalin. Édesapját 1937-ben Komlósikára helyezték, itt született a következő négy testvér: 1938-ban Gábor, 1942-ben Irén, 1944-ben Sarolta, 1949-ben Dénes.

A sátorlajújhelyi piarista gimnáziumot (Kegyes-Tanítórendi Római Katolikus Reálgimnázium) színjelesre végezte. A gazdag hitelmények hatására jelentkezett az 1950-ben, Dudás Miklós püspök bátorságának köszönhetően induló görögkatolikus hittudományi főiskola első évfolyamára. (A hajdúdorogi megyéspüspök levélben tudatta az Állami Egyházügyi Hivattal, hogy megalapította a papnevelő intézetet és a hittudományi főiskolát. Az intézmény 2025-ben ünnepi fennállásának 75. évfordulóját.) Szilárd kivételes zenei tehetsége és teológiai tudása a főiskolán is megmutatkozott. Egy évvel később öccse, Gábor is itt kezdte meg teológiai tanulmányait.

Dudás Miklós püspök 1955. augusztus 7-én szentelte pappá Nyíregyházán. Tanulmányait a budapesti Hittudományi Akadémián folytatta, ahol 1957-ben teológiai doktorátust szerzett. A következő három évben Kispesten volt szervezőlelkész. Zeneileg folyamatosan képezte magát, tagja volt a Budapesti Vegyeskarnak, és ekkor tanult meg orgonálni is, önszorgalomból. Dudás Miklós püspök 1960-ban Nyíregyházára helyezte segédlelkésznek és kántornak. Ha nem ő vezette a szertartást, akkor kántorként szolgált. Közismert volt rendkívül jó zenei hallása, hangvilla nélkül adott hangot bármilyen hangnemben.

Gábor öccsét 1961-ben szentelték pappá. Szilárd ebben az évben a hittudományi főiskola tanára lett: dogmatikát, filozófiát, szónoklattant és liturgikus éneket tanított. 1964 és 1969 között ösztöndíjaként tanult Rómában, a Pápai Keleti Intézetben. A Keleti Tudományok Fakultásán licenciát szerzett. Egyik legnagyobb érdeme, hogy ő szervezte azt a teljesen magyar nyelvű Szent Liturgiát, amelyet a II. Vatikáni Zsinat utolsó ülészakán, 1965. november 19-én Dudás Miklós püspök mutatott be a Szent Péter-bazilikában, kétezer-ötszáz zsinati atya jelenlétében. De nemcsak megszervezte ezt az eseményt, hanem ő maga, kézzel készítette el az énekkar összes kottáját.

Hazatérése után, 1970-től Keresztes Szilárd nyíregyházi parókus, székes-egyházi kanonok, 1973-tól a szeminárium rektorhelyettese. Dudás püspök

1972-es halálát követően az egyházmegyét és az exarchátust káptalani helynökként Timkó Imre irányította. Keresztes Ádám 1973-ban vencesellői parókusként hunyt el, így már nem érthette meg, hogy VI. Pál pápa 1975. január 10-én Szilárd fiát és Timkó Imrét egyaránt püspökké nevezte ki. Egy hónappal később, 1975. február 8-án délelőtti megyéspüspökké szentelték Timkó Imrét, délután pedig már ő szentelte segédpüspökké Keresztes Szilárdot. Az ünnepi eseményen édesanyja és testvérei is jelen voltak.

Szilárd atya – és immár segédpüspök – igen népszerű volt Nyíregyházán. Nagy értetlenséggel fogadták hát a hívek, hogy Timkó püspök rövidesen Budapestre helyezte, és budapesti helynöknek, valamint a Miskolci Apostoli Exarchátus helynökének nevezte ki. 1984-től 1988-ig a Keleti Kánonjogi Kódex-revizió Pápai Bizottságának konzultora, 1987–1988

között a római Pápai Magyar Intézet rektora volt.

Timkó Imre püspök 1988. március 30-án, nagyszerdán elhunyt. Június 30-án II. János Pál pápa Keresztes Szilárdot nevezte ki megyéspüspökké és az exarchátus kormányzójává. Ha az 1965-ös vatikáni Szent Liturgia az egyik, akkor az 1991-es pápalátogatás megszervezése a másik legnagyobb érdeme. Achille Silvestrini bíboros, a Keleti Egyházak Kongregációjának prefektusa Szilárd püspököt kérte fel, hogy szervezze meg az európai keleti katolikus püspökök első összejövetelét. A találkozót 1997 nyarán rendezték meg Nyíregyházán, rengeteg résztvevővel.

A kommunizmus idején elkobzott egyházi javak visszaszerzése hosszadalmas procedura volt, és Szilárd püspök ennek is az élére állt. Kezdeményezésére és felügyelete mellett 1994-ben felépült a nyíregyháza-belvárosi parókia és a Szent Miklós tér, amely ma is meghatározó része a szabolcsi megyeszékhelynek. A záródoklatok és a nemzetközi konferenciák sikeressége ösztönözte Szilárd püspököt arra, hogy Máriapócson záródokházat építsen. A munkálatok 1997-ben kezdődtek, és 1999-ben szentelték föl az épületet. A következő években megújult a kegytemplom udvara, a főtér kiépítését és a templombelső rekonstrukcióját többévi munkával készítette elő.

Szilárd püspök 149 papot és egy püspököt szentelt. Első és utolsó szentelése között napra pontosan harminc év telt el. Megyéspüspöksé-

gének 19 éve alatt 27 szervezőlelkész-
séget és egyházközséget alapított.

Keresztes Szilárd hetvenöt évesen, 2008-ban vonult nyugdíjba, ám azután is hosszú éveken át aktívan szolgált a budapesti Rózsák terén, megromlott egészségi állapota ellenére is. 2025. február 8-án hazai és külföldi püspökök, az apostoli nuncius, a Görögkatolikus Metropólia papsága, hívek és családtagok a nyíregyházi Szent Miklós-székesegyházban Szent Liturgián ünnepelték püspökké szentelésének ötvenedik évfordulóját.

Romló egészségi állapota miatt 2025-ben a nyíregyházi Seregély István Papi Szociális Otthonba költözött, ahol 93. születésnapján a metropólia három főpásztora: Kocsis Fülöp metropolita érsek, Orosz Atanáz és Szocska Ábel püspök atyák köszöntötték. Ekkor a legrégebben püspökké szentelt élő magyar főpásztor volt.

Szilárd püspök határozott, karakteres, gyors reagálású, szigorú vezetője volt Egyházunknak. Püspöksége egybeesett a rendszerváltással és az azt követő kibontakozással. Hatalmas munkabírással, lendületesen, erős kézzel használta ki az új politikai-társadalmi légkört adta lehetőségeket Egyházunk érdekében. *Az építő püspökként* fog bevonulni a történelembe, hiszen a mostanra kiteljesedő a magyarországi Görögkatolikus Egyház virágzásának alapjait ő rakta le.

Keresztes Szilárd püspök temetéséről később adunk hírt.

Forrás: Hajdúdorogi Főegyházmegye
Fotó: P. Tóth Nóra/ Nyíregyházi Egyházmegye

A kiválasztottság szolgálatra, az evangélium hirdetésére jogosít fel

Papszentelés Nyíradonyban

Augusztus 6-án, Úrszínváltás ünnepén Kocsis Fülöp érsek-metropolita áldozópappá szentelte Gaál Richárdot a nyíradonyi görögkatolikus templomban.

Családtagok, barátok, egykori és jelenlegi munkatársak, Damján-táboros fiatalok kísérték el Gaál Richárdot a Szent Liturgiára, amelyre diakónusként érkezett, de már a Hajdúdorogi Főegyházmegye papjaként távozott.

Az ünnepi Szent Liturgiát Kocsis Fülöp érsek celebrálta. A Görögkatolikus Metropólia mindhárom egyházmegyéjéből érkeztek paptestvérek, korábbi diáktársak a szentelésre: több mint húsz görög- és római katolikus pap imádkozott az oltár mellett. Az énekes szolgálatot a Görögkatolikus Papnevelő Intézet növendékei végezték.

A nap apostoli szakasza Péter második leveléből szölt: „Igyekeztek még jobban megerősíteni meghívásotokat és kiválasztásotokat, mert ha ezt tesztitek, soha nem fogtok megbotlani.”

Az ünnep evangéliumi szakaszát az áldozópappá szentelés előtt álló Gaál Richárd olvasta fel Máté apostol köny-

véből (Mt 17,1–9), felelevenítve a Tábor hegyén történt eseményeket, Urunk színéváltozását és Péter apostol szavait: Uram, jó nekünk itt lenni!”

Szentbeszédében Kocsis Fülöp érsek-metropolita az Úrszínváltás gazdag evangéliumi tanításáról elmélkedett. A történet felveti a kérdést: Miért pont azt a három tanítványt, Pétert, Jánost és Jakabot vitte magával Jézus a Tábor hegyére? Nem éppen kiválóságuk miatt választotta ki őket. Jutalomként kapták, hogy láthatták Jézus istenségének ragyogását – emelte ki a főpásztor. – A másik kérdés: Miért

épp Mózes és Illés jelent meg az *Öszövétség* alakjai közül? Mózes a Törvényt, Illés pedig a prófétaságot jelképezi. Mindketten részesültek időskorukban Isten különleges látásában. Az *Újszövétségben* viszont már színről színre láthatjuk Jézus Krisztust és az ő istenségét. Kit hív meg az Úristen? Nem a legkiválóbbakat, hanem gyarló és gyenge embereket. Istennek szüksége van kiválasztottakra, akikre rábízta üzenetét. De ez a kiválasztottság nem földi kiváltságot jelent. A kiválasztottság szolgálatra, az evangélium hirdetésére jogosít fel – emelte ki Kocsis Fülöp.

a Görögkatolikus Metropólia fődiakónusa és Tóth Lóránt hajdúdorogi diakónus kíséretében lépett be a királyi ajtón át a szentélybe. Majd egykori parókusa, Kovács István dunajvárosi áldozópap és a szentelendő apósa, Dudás László abaújszántói parókus kísérte körül az oltárnál.

Míg a szentelendő az oltár előtt térdelve, fejét az oltárra hajtva imádkozott, Kocsis Fülöp érsek és a jelenlévők a könyörgésekben Gaál Richárd tisztá és a feddhetetlen áldozópapi szolgálatáért, állhatatosságáért, egészségéért, üdvösségéért fohászkodtak.

„Péter, Jakab és János számára jutalom volt, hogy láthatták a hegyen Jézus fénylő arcát és fehéren ragyogó ruháját. Számunkra pedig hatalmas kegyelem és ajándék, hogy láthattuk beérni a sok év felkészülés gyümölcsét, amikor Ricsi levetette diakónusi ruháját, és először vehette magára az áldozópapi öltözetet” – írta a szentelésről szóló beszámolójában Tóthné Espán Margareta.

Az újszentelt szolgáltatta ki az Eucharisziát, a Szent Liturgia végén pedig az olajkenetben részesítette a jelenlévőket. Gaál Richárd atya papi jelmondatául a *Korintusiaknak írt első levél* egy részletét választotta: Hűséges az Isten” (1Kor 1,9). Szentelése után el is árulta, miért: „Az évek során egyre inkább megerősödtem abban, hogy Isten soha nem hagy el. »Ha mi megtagadjuk őt, ő is megtagad minket. De ha mi hűtlenek is leszünk, ő hű marad, mert önmagát nem tagadhatja meg.« (2Tim 2,12–13) Ismerősök, barátok, családtagok becsaphatják az embert, de Isten soha. 2014 júniusában Székesfehérváron, egy virrasztáson kihúztam egy idézetet egy igekosárkából: »Ne félj, csak higgy!« (Mk 5, 36) – ez volt rajta. Azonnal

szíven talált. Szerettem volna akkoriban valami kézzelfogható bizonyítékot arra, hogy Isten tényleg papnak hívott, és ez nemcsak egy illúzió. Ez az idézet megerősített, és azóta is igyekszem hűséges maradni a meghívásomhoz. Az azóta eltelt tizenegy évben pedig folyamatosan azt éreztem, hogy az Isten mindig hűséges, bármilyen történetek is.”

Az újszentelt Kocsis Fülöp érsek-metropolita a nyár folyamán a nyíradonyi Szent Mihály Görögkatolikus Óvoda, Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola lelki-vezetőjévé, valamint a Szent Péter és Pál Görögkatolikus Gyermekvédelmi Központ nyíradonyi lakóotthonának lelki-vezetőjévé nevezte ki. Szentelését követően pedig – meglévő feladatai mellett – a nyíradonyi görögkatolikus parókiára kapott diszpozíciót segédlelkészként.

Gaál Richárd újszentelt áldozópap első önálló Szent Liturgiáját augusztus 10-én, vasárnap reggel 8 órakor mutatja be a Szent Mihály főangyal tiszteletére szentelt nyíradonyi görögkatolikus templomban.

Forrás: Hajdúdorogi Főegyházmegye
Fotó: Király András

Nézz Máriára!

Nunciusi látogatás Andocson

Nagyboldogasszony ünnepén (augusztus 15.) Michael Wallace Banach érsek, magyarországi apostoli nuncius búcsúi szentmisét mutatott be az andocsi Nagyboldogasszony-bazilika kertjében. A szabadtéri szentmisén Werner József-né polgármester és Kintler Vince, az egyházközségi képviselő-testület vezetője köszöntötte a nunciust.

emberi szenvedés és igazságtalanság tapasztalataiban.”

Mária szegénységben, erőszak közepette élt, amikor politikai intrikák egész népeket nyeltek el megbánás nélkül a mészárlás és az elnyomás árnyékában. Amikor megjelenik, emlékeztet bennünket arra, hogy az iránta való odaadás veszélyes minden létező hatalomra, struktúrára és egyénre, amely, illetve aki más emberi lényeket haszontalannak, feláldozhatónak vagy ellenségnek tekint. Ezért jelenik meg a történelemben, hogy figyelmesse a keresztényeket: azoknak, akik a gyermekeinek nevezik magukat, valamennyi gyermeke számára testvéreknek kell lenniük.

Mennybe felvett Szűzanya, béke Királynője, könyörögj érettünk! Andocsi Szűzanya, könyörögj érettünk! – zárta szentbeszédét Michael Wallace Banach magyarországi apostoli nuncius.

Forrás: Kaposvári Egyházmegye

Fotó: Kovács András Bernát

A reménység Istene töltson el titeket!

Kárpát-medencei Háló-tábor

Idén a Heves vármegyei Felsőtárkány adott otthont a Háló közösség nagytáborának augusztus 3. és 9. között. A szervezők idén Szent Pál apostol rómaiaknak írt leveléből választottak mottót: „A reménység Istene töltson el titeket...”

Beszédében emlékeztetett, a nap Urunk színé-változásának ünnepe. Jézus a három apostolt, Pétert, Jánost és Jakabot vitte föl magával a Tábor hegyére, hogy megmutassa nekik igazi valóját. Számunkra, akik itt együtt vagyunk ebben a táborban, különösen fontos az, hogy van-e valami üzenete annak a Tábor hegyének a mi táborunk számára. Mi nem vagyunk a hegyen, minket nem vitt föl az Úr – vetette fel az érsek. Mi itt vagyunk a hegyek lábainál. Itt magasodik fölöttünk a Bükk, és valamiképpen arra emlékeztet ez bennünket, hogy azt a kiválasztottságot, ami a három apostolnak szólt, valamiképpen Jézus ki akarja terjeszteni

nem csak arra a háromra, hanem a tizenkettőre, hetvenkettőre, az ötezerre, az egész Egyházra, Isten hívó népére. Mindannyian hivatalosak vagyunk a Tábor hegyére, hogy szemléljük Isten fiának dicsőségét – fogalmazott az egri főpásztor.

Az öt nap alatt számos módon tölthették idejüket a táborlakók. Volt sportolási lehetőség, kézműveskedés, biblíadráma-foglalkozás, kirándulás és sok más kulturális program is.

Forrás és fotó: Egri Főegyházmegye

Szeibert András főszervező a Szent István Televízió kérdésére elmondta: a találkozás, a kapcsolat és a közösség szavak jellemzik leginkább a táborot. Fontos, hogy minél több régióból minél több korosztály jelenjen meg, akiknek altáborokat szerveznek. Az idei a 24. nagytábor, és több mint kétszázharminc fő részvételével zajlik – tájékoztatót a főszervező. Bizonyára mindannyian éreztük már, hogy vannak időszakok, amikor különösen nagy szükségünk van arra, hogy valaki megfogja a kezünket, velünk legyen, erősítsen, vagy egyszerűen csak meghallgasson. A remény ilyen időben nem magától értetődő, de egymás jelenléte, egy közösség ereje képes rá, hogy fellobbantsa bennünk – olvasható a tábor meghívójában.

Jakab László Temesvárról érkezett. A kérdésre, hogy mit vár ettől az együtt töltött pár naptól, elmondta, számára az Istenhez való közelebb kerülés a cél. A mindennapi „mókuserék” képes felőrlőni az életet, nehéz belőle kijönni. Reménye a feltöltődés, hogy újult erővel tér majd haza.

A tábor nyitónapján Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök köszöntötte a résztvevőket, külön kiemelve azokat, akik a határainkon túlról, különösképp Kárpátaljáról érkeztek. A főpásztor reményét fejezte ki, hogy a Szentlélek kiáradó kegyelme által mindenki be tudja fogadni azokat a jézusi üzeneteket, amelyekkel a tábor alatt szólítja meg őket az Isten.

Ternyák Csaba egri érsek a tábor harmadik napján mutatott be szentmisét a résztvevőknek.

Egyházi személyek állami kitüntetése augusztus 20-a alkalmából

Augusztus 15-én a Néprajzi Múzeumban tartott rendezvényen Gulyás Gergely Miniszterelnökséget vezető miniszter a – Sulyok Tamás köztársasági elnök által adományozott – Magyar Érdemrend parancsnoki keresztje, a Magyar Érdemrend tisztikeresztje és a Magyar Érdemrend lovagkeresztje, valamint Magyar Arany Érdemkereszt, Magyar Ezüst Érdemkereszt és Magyar Bronz Érdemkereszt kitüntetésekkel adta át.

Gulyás Gergely miniszter augusztus 20-a alkalmából a Magyar Érdemrend lovagkeresztje kitüntetést adta át többek között Fodor Andrásnak, a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye nyugalmazott püspöki helynökének, pápai káplánnak, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Észak-alföldi Régiója korábbi vezetőjének a be-

tegek, az elesettek és a rászorulókat megsegítése érdekében több évtizeden át végzett önzetlen karitatív munkája elismeréseként. (Aranymiséje apropóján Fodor András *Érted és sokakért* címmel interjú jelent meg lapunk 2021. május 16-ai számában – a szerk.)

A miniszter a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetést adott át többek között Ágh Ernő Péternek, Szombathely megyei jogú város önkormányzati képviselőjének, a Szent Kvirin Szalézi Egyházközség világi elnökének a Savariában vértanúhalált szenvedett Szent Kvirin emlékének ápolásában vállalt szerepe, illetve több mint két évtizede végzett közösségépítő tevékenysége elismeréseként.

(Az állami elismerésekről szóló közlésünk az augusztus 18-i lapzártánkig elérhető tájékoztatás alapján készült – a szerk.)

Forrás: Kormány.hu, MTI

Édesanyánkként tiszteljük, szeressük!

Nagyboldogasszony ünnepe a győri Káptalándombon

Szűz Mária mennybevitelének ünnepén (augusztus 15.) Veres András megyéspüspök szentmisét mutatott be a győri Nagyboldogasszony-székesegyházban. A liturgián Böcskei Győző székesegyházi plébános, Császár István, a Brenner János Hittudományi Főiskola Kollégiumának igazgatója és Hencz Márton püspöki titkár koncelebrált.

Mennybevitelével teljesült a Szűzanya örök vágya, hiszen egész földi életében Isten jelenlétében, szeretetében kívánt élni, ezért is lett ő a kiválasztott. Az isteni előrelátás tudta, hogy Mária szívében kioltathatlan lesz ez a vágy. Azért tudunk együtt örülni Jézussal ezen az ünnepen, mert bennünk is hála ébred a Szűzanya anyaságáért. Az anyai szeretet megtapasztalhatóvá tesz valamit Isten irántunk való szeretetéből. Az édesanyák között a legtokéletesebb a Szűzanya, ő érdemli a legnagyobb tiszteletet. Nincs még egy olyan édesanya, akit annyian ismernének, szeretnének a világon, mint őt. A mennyei Atya a Szűzanyára bízta egyszülött Fiát – emelte ki szentbeszédében a Győri Egyházmegye főpásztor.

Jézus a kereszten úgy végrejelölt, hogy mindnyájan, akik követjük őt, édesanyánkként tiszteljük és szeressük a Szűzanyát. A földi édesanya szeretete leginkább abban mutatkozik meg, hogy minden mozdulatával, szívének minden rezdülésével igyekszik elhárítani az akadályokat gyermekei életéből. A Szűzanyánál mindig meghallgatásra találunk. Katolikus vallásosságunk kiváltságos sajátossága a Szűzanya iránti tisztelet. Meghittség, szeretet, igaz hit és őszinte vágy rejlik ebben. Mert úgy mint ő, mi is mindnyájan Isten jelenlétében és szeretetében szeretnénk élni.

Jézus halála és mennybemenetele után az apostolok nagy szeretettel vették körül a Szűzanyát, a közösségükhöz tartozott. Krisztus követői már az első századokban is különös módon tisztelték a Szűzanyát, hiszen felismerték, Mária az angyali üdvözlésre adott válaszával kifejezte, azonosulni szeretne Isten akaratával, és

kész a követésére. Jézus az édesanyjától kapta a földi testét. Ugyanakkor nem véletlen, hogy már az első századok teológusai, egyházatyái szükségességnek tartották megfogalmazni, Mária, bár földi testet adott Fiának, Jézusnak, mégis Istenanya, hiszen Jézus nemcsak ember volt, hanem Isten is.

Méltó titulus ez, semmi túlzás nincs benne, lévén hogy a valóságot tükrözi. Ha szeretjük Jézust, tisztelnünk kell Édesanyját is. A Szűzanya az Egyház Anyja is, mert ő egyedülálló módon követte Jézust, Isten Fiát. Szüntelen közbenjárásával kiesdi számunkra, az Egyház tagjai, Krisztus követői számára mindazt, amire szükségünk van. Mária nemcsak vér szerint

állt a legközelebb Jézushoz, hanem lelkileg is, hiszen teljesen átadta magát Krisztus, s ezáltal Isten szolgálatára. Ezért dicsőítette meg őt Jézus az égi dicsőséggel.

Bátran legyünk Mária tisztelői, szeretettel, hittel, egész életünkkel a követői, hogy általa egészen közel kerülhessünk Jézushoz, a Fiához, aki az életet és az üdvösséget ajándékozza nekünk! – fogalmazta meg ünnepi buzdítását Veres András megyéspüspök.

Forrás: Győri Egyházmegye
Fotó: Ábrahám Kitti

Fogadj el engem, Istenem!

Gál Sámuel testvér örökfogadalma Tihanyban

Nagyboldogasszony ünnepén (augusztus 15.) a Tihanyi Bencés Apátságban örökfogadalmat tett Gál Sámuel testvér. A monostor búcsúünnepén, amelyet immár kilencszázhetven éve minden esztendőben megtartanak, a hívek együtt adhattak hálát a Boldogságos Szűz Mária mennybevitelért és egy újabb szerzetes elköteleződéséért.

Forrás: Tihanyi Bencés Apátság
Fotó: Halász Gábor

A pálos rend hűséges művész barátja

Gyöngyösi István negyven éve a pécsi Lyceum-templom kántora

Puskás Antal pálos tartományfőnök augusztus 3-án ünnepi szentmise keretében köszöntötte Gyöngyösi Istvánt abból az alkalomból, hogy negyven éve a pécsi Lyceum-templom kántora. A tartományfőnök emellett a Rend Barátja oklevéllel jutalmazta a művészt hűséges, fáradhatatlan és magas színvonalú liturgikus zenei szolgálatáért. Az alábbiakban Gyöngyösi István vallomását olvashatják kántori hivatásáról.

Pécs városát már gyermekkoromban nagyon szerettem, amikor még Kalocsán éltem. Nyolcgyermekes katolikus család legkisebb tagja voltam. Nem volt könnyű régen vallásosnak lenni, szüleim mégis a legfontosabb feladataik közé sorolták a hitéletre nevelést. Kisiskolás koromban ministráltam, és felfigyeltem az orgonista hangjára, a szép énekekre, a hangszer csodájára. Tizenkét éves koromban már magam is vállaltam kántori feladatokat a környék falvaiban. Akkor-tájt igazából a nép énekét még nem én vezettem, hanem a nép vitt engem a maga hangerejében, tempójában, stílusában. Ének-zenei tagozatos iskolába jártam, és zongorázni tanultam, így sem az énekléstől, sem a billentyűktől nem ijedtem meg.

A legnagyobb segítség és példa Leányfalusi Vilmos pap karnagy és orgonaművész volt számomra, aki a kalocsai érseki főszékesegyház zenei életét irányította. Sokat álltam mellette a szentmiséken, és elleshettem tőle a kántori feladatok csínját-bínját, az előjátékok és a közjátékok önálló, stílusos lehetőségét, a tempókat és mindenekfelett a zene és a jelenlévők végtelen tiszteletét. Óriási tudása mellett hihetetlen szerénység társult, a zene mellett az alázat mestere is volt. Családunk több tagja járt hozzá a székesegyházi kórusba, ahol egyik bátyám

volt az orgonakísérő. Hamarosan rám hagyta ezt a feladatot.

Vili atyának már a munkatársa is lettem, közben a helyettese mind kántori, mind orgonista teendőiben. Igényessége komoly feladatokat rótt a környezetében szolgáló muzsikusokra, de úgy emlékszem rá, mint aki soha nem fölényes tanárként, inkább kedves barátként viselkedett. A templom csodálatos Angster orgonájához saját kulcsom volt, amit nagyon nagy megtiszteltetésként éltem meg. Mégis, amikor párommal megházasodva – a kisváros fojtogató légköréből kimenekülve – új életet akartunk kezdeni, az 1980-as évek közepe táján Pécs-et választottuk ennek helyszínéül. Szakmánkban állást találtunk – Kati egészségügyi asszisztensként, magam pedagógusként, tanítóként és ének-zene tanárként helyezkedtem el, hamar megtaláltuk a helyünket. Ezt az egyházi és a városi zenei életet tekintve egyaránt elmondhatjuk.

Még be sem költöztünk a pécsi házunkba, amikor egy séta keretében

betévedtünk a Lyceum-templomba, amit azonnal megszerettünk. A sekrestyével szóba elegyedve kiderült, hogy a rendkívül koros régi kántoruk már évek óta nem muzsikál. Ezen felbátorodva kérdeztem, hogy jöhetnék-e a vasárnapi misére zenélni. Azóta is jövök, és igazán otthon érzem magam ebben a szép templomban, ezzel a különleges, értékes orgonával, a kedves munkatársakkal és a lelkes hívekkel.

A közös éneklésben az évek múlásával egyre nagyobb összhangot sikerült teremteni mind a tempók, mind a hangerő tekintetében. A szentmisék énekrendjét elsősorban a *Hozsanna* és az *Éneklő Egyház* dalai adják, de időnként taizéi énekeket is megszólaltattunk. 1989-ben regionális taizéi találkozó volt Pécsen tizenötezer fiatal részvételével, és az alapító atya, Roger

Schütz testvér vezetésével. Magam a székesegyházi alkalmi zenekar tagjaként napokat töltöttem muzsikálással, a közösséggel ott énekelni – időnként teljes csendben lenni – mindennél csodálatosabb élmény volt. Úgy érzem, hogy pécsi egyházzenezsként ezt el nem felejtettem. Ezen emlék szépségét és fontosságát a taizéi énekeken keresztül tartjuk életben, mutatjuk meg másoknak, énekeljük lelkesen.

A Lyceum-templom akusztikája, bensőséges légköre arra vezetett, hogy ezzel élve másokat is megajándékozhasunk zenézési lehetőségekkel. Első pécsi munkahelyem, a Pécsi Testvérvárosok Terei Általános Iskola ének-zenei tagozatának egyik osztályából kamarakórust szerveztem, s többször elvittem a gyerekeket a Lyceum-templom húsvéti nagymisére zenei szolgálatra. Énekeseim, furulyásaim, drága tanítványaim

nagy igyekezettel vettek részt kedves hangjukon ezeken az ünnepi miséken, és csodás emlék, hogy például a *Victimae paschali* húsvéti szekvencia az én kicsi tanítványaimnak angyalhangján szólalhatott meg. (A felvétel elérhető a palosrend.hu/hir_kategoria/pecs/ oldalon, a TVT kamarakórus a Lyceum-templom húsvéti miséjén – 1995 linkre kattintva.) Az angyalhangokról jut eszembe, hogy javaslatomra 2006

óta a Lyceum-templom lett a Szent Mór Iskolaközpont Cecília-ünnepinek helyszíne. Köszönet érte a pálosoknak! Nagy örömöm, hogy a Szent Cecília tiszteletére rendezett egyházzenei áhítat alkalmából mindig magam irányíthattam a közös énekeket, nyugdíjba vonulásom előtt pedig kórusokat vezethettem vagy kísérhettem az orgonán.

A Lyceum-templom orgonája az Angster József és Fia orgona- és harmóniumgyár 500. számú hangszere 1906-ból; felépítésén azóta sem változtattak, hangja archaikus és gyönyörű. Nagy öröm, hogy otthon vagyok a karzaton, és „hangszeremet” sokszor bemutathattam már iskolai osztályközösségeknek lelkinapi vagy fakultatív programok keretében. Az orgona századik születésnapján, 2006-ban ünnepi szentmisét és hangversenyt rendeztünk, fotóimból pedig képeslap is készült.

Mivel szeretem a multimédiás lehetőségeket, gyakran fotóztam, hang- és videófelvételeket készítettem az évek során. A Lyceum-templom fennállásának 250. évfordulójára 2006-ban is sok fényképet készítettem. Hosszú idő óta tartó jelenlétem alatt, a Lyceum-templomban több ezer órát eltöltve, úgy érzem, hogy a hűség meghozza gyümölcsét, és szolgálatomban sokkal többet kapok, mint amennyit adni tudok. A kántori feladatomat folytatva igyekszem meghálálni mindezt a jót.

Köszönöm a templomot fenntartó pálosoknak, hogy most már papírom is van arról, hogy a rend barátja vagyok! Mindez a sok csoda, és a tény, hogy a Lyceum-templomban igazán otthon lehetek, évtizedek óta széppé, tartalmassá teszi az életemet. Istennek legyen hála!

Forrás és fotó:
Magyar Pálos Rend

Akik számára Krisztus az élet

A szerzetesi elköteleződést ünnepelték Pannonhalmán

„Életünknek igazában az ad értelmet, hogy Jézus Krisztusban élünk.” Az idén vasmiséjét ünneplő bencés szerzetes, Nyiredy Maurus atya fogalmazott így homíliájában augusztus 6-án, Urunk színeváltozása ünnepén a pannonhalmi Szent Márton-bazilikában. A bencés közösségben ez a nap hagyományosan a szerzetesi elköteleződés ünnepe. Idén is ezen a napon emlékeztek meg a testvérek beöltöztetési, ünnepélyes fogadalomtételi és papszentelési jubileumairól. A reggeli laudes során pedig Gellért Metód testvér tett egyszerű fogadalmat.

„Épít te is sátrát az Úrnak! A találkozás sátrát, hogy az előtted álló negyven évben legyen egy védett hely, ahol te és ő is otthonra találtok, és ahol te is az arcodon érezheted Isten közelségének melengető tüztét és dicsőségének ragyogását.” Ezekkel a szavakkal fordult Metód testvér felé Gérecz Imre atya a reggeli laudesben. A szerzetes az egy éves noviciátus letelte után egyszerű fogadalommal köteleződött el Szent Benedek családjában.

Ahogy Gérecz Imre atya fogalmazott, a negyvenéves pusztai vándorlás idején Mózes rendszeresen belépett az Úr sátrába, amit a találkozás sátrának nevezett. Az Úr pedig úgy

beszélt vele, ahogy az ember a barátjával szokott. Úgy képzelem, hogy Mózes ilyenkor az arcán érezte az Úr közelségének tüztét, mint amikor közel hajolunk a tábornőzűhöz.”

Pannonhalmán nem csak Metód testvér fogadalomtételéért adhattak hálát ezen a napon. A délelőtti konventmisén a tihanyi, a győri és a bakonybéli testvérekkel közösen köszöntötték az idén gyémánt-, valamint vasmiséjüket ünneplő testvéreket. Áment Lukács atyát hatvan, míg Nyiredy Maurus atyát hatvanöt évvel ezelőtt szentelték pappá.

Szentbeszédében Maurus atya a tavaly elhunyt Kiss Barnabás atyáról is megemlékezett, aki idén ünnepelhette volna aranymiséjét, azaz pappá

szentelésének ötvenedik évfordulóját. „Ez a jubileum nagyon is az Úr Jézus Tábor-hegyi színeváltozásának jegyében áll. Ez az esemény egyszerre húsvét és Golgota. Az Úr Jézus ragyogó fehér ruhája és napfényesen ragyogó arca már előre vetíti feltámadását, húsvéti megdicsőülését. Mózes és Illés pedig eltávozásáról, Jeruzsálemben bekövetkező haláláról beszélnek vele.”

Amint fogalmazott, papként mindhárman részesedtek Jézus keresztjében, de a húsvét is megjelent az életükben, amire Szent Pál a filippieknek írt levele egy részletével világított rá. Az apostol efezusi fogságából is úgy írt, hogy mélyen átragyogta azt a Jézus Krisztusba vetett hite. „Pon-

tosan ez a mi húsvéti élményünk. Az apostol mondatát sajátunkként idézem: »Számomra az élet Krisztus, és meghalni nyereség.«

Maurus atya az idehirdetésében szökött arról is, hogy a feltámadásban az Úr Jézus megdicsőült, benne egy ember fölemelkedett a Szentháromságba, és az Atya mellett állandóan tevékenykedik, közbenjár értük. „Minden tettünkben ő működik, mi földi életünkben és működésünkben igazából a feltámadott, megdicsőült Krisztusból élünk, tetteink őt dicsőítik meg. Ezért valóban boldogok lehetünk. Keresztjeink ellenére, azokkal együtt a feltámadott Úrban cselekszünk. – Majd hozzátette: – Ezért a mi Golgotánk is már a húsvét fényében

ragyog. Ennek örömeiben ünnepelhetjük jubileumunkat.”

Az esti vesperásban a beöltöztetésük, valamint az ünnepélyes fogadalomtételük jubileumát ünneplő testvérekért imádkoztak a bencések, és Isten áldását kérték rájuk. Hetven évvel ezelőtt tett örökfogadalmat Othmar atya, míg Hegedűs Odó, Nádaai Fidél, Borján Elréd és Tóth Konstantin atyák negyven éve köteleződtek el egész életükre. A zsolozsmán hagyományosan elhelyezték az oltáron a személyesen is jelen lévő jubiláló örökfogadalmasok – Odó, Fidél és Elréd atyák – 1985-ben saját kezűleg írt fogadalmát.

Forrás és fotó:
Pannonhalmi Főapátság

Ahol zörgetik a szívünk ajtaját

A zempléni Smaragd völgyben tartották a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye családtáborát

Július 27–31. között a Zempléni-hegységben fekvő Smaragd völgyben családtáborot tartottak. A résztvevők Nagy Csaba gávavencsellői plébános, egyházmegyei családreferens vezetésével négy napig „Dzsepettő műhelyében tanonckodtak”, hogy egy értéktelennek tűnő fadarabban is meglássák az élet végtelen értékét, és megértsék: akkor szeretünk, amikor készek vagyunk szenvedni is azért, akit szeretünk.

Pinokkió történetét az életre kelt kisfiú történeteként ismer- te ki-ki eddig, belehelyezked- ve a történetbe azonban egy sokkal mélyebb értelmezés összefüggései rajzolódtak ki a családtábor résztvevői szá- mára, személyes életükről, a házasságról és családi kapco- latainkról tükröt tartva. Hány- szor fordult elő, hogy Rézorr mesterhez hasonlóan háza- társunkat, házasságunkat egy tuskónak néztük, amely vagy a kandallóba való, vagy leg- jobb esetben is csak egy asz- talláb lehet belőle? Hányszor gondoltuk vagy mondtuk gyermekeinkre, hogy remé- nytelenül rosszak és engedetle- nek? Hányszor „hülyéztük le” családtagjainkat szavakkal vagy gondolatban? Dzsepettő pedig – a történetben a meny- nyei Atyát jelképezve – kész tervvel érkezik a fadarabbal kapcsolatban: élő, táncolni és beszélni tudó kisfiút akar fa- ragni belőle, aki az ő fia lesz majd. Tanuljuk mi is így látni szereteteinket, így viszonyulva hozzájuk! – ez volt a jelen lévő családok Dzsepettő műhelyé- ben való „tanonckodásának” üzenete.

A táborozók elmélkedtek a névadás jelentőségéről, a járnai tanításban nyújtott se- gítségéről, a kisfiús csínyekről és a lelkiismeret tiszta hang- jának elnyomásáról. Először a világ magához vonz, majd éhesebben hagy minket, mint korábban – hangzott el Nagy Csaba atya elmélkedésében. – A világ soha nem fogja ki-

elégíteni az igazság iránti éhségünket, az értelem, az örökkévalóság, az örök ott- hon iránti, a szeretet, a meg- bocsátás, a végtelenség utá- ni éhségünket. A világ nem akarja a házastársakat együtt látni, mert veszélyesnek tart- ja őket, mivel egy házaspár a teremtésre és elkerülhetetle- nül a Teremtőre emlékeztet. Azáltal, hogy elválasztja a házastársakat, eléri, hogy még Isten emléket is eltávo- lítsa az ember szívéből.

Most minden eddiginél jobban harcolnunk kell a hazugságok ellen: fel kell lázadnunk a világ színes falaira rajzolt üres edények ellen! Az egyik ilyen üres edény az együttélés edénye. „A világ kétségtelenül nagyon vonzó, színekben és ár- nyalatokban gazdagnak festi le, elhítelve velünk, hogy az egy igazi fazék tele zamatos és finom ételekkel. A valóság- ban viszont csak egy hideg festmény a falon, és amikor megpróbáljuk elérni a faze- kat, hogy főzzünk, rájövünk a megtevésztésre – fejtette ki az egyházmegyei családre- ferens. – Aztán ott vannak a tojások, amelyeket a szemé- dombon találunk: házasság- törés, szabados szex, bujaság, tisztátalanság, erkölcstelenség, obszcenitás. És úgy találjuk magunkat, mint Pinokkió: bámulva, nyitott szájjal, tojás- héjjal a kezünkben. Amikor rájövünk, hogy üres tojást

tartunk a kezünkben, térjünk vissza az Atyához, és kiált- suk hozzá bánatunkat, amiért el- távolodtunk tőle és az ő törvé- nyétől! Bűnbánatunk utat ta- lál az ő szívébe. Tárt karokkal vár minket. Irgalmas ölelése új életet lehel házasságunkba, visszaadja a fényt unalmas szobánkba, és újraéleszti azt a kapcsolatot, amely halott- nak tűnt. Kapcsolatunk többé nem lesz olyan, mint a fazék, amelyet a szeretet utáni éhsé- günk kigúnyolására terveztek, hanem házassággá válik, egy igazi fazékká, amely igazi, zamatos ételekkel van tele, és jobb lesz, mint egy ötcsillagos étterem.”

Az utolsó napon Palánki Ferenc megyéspüspök is ellá-

togatott a családtáborba. Loyolai Szent Ignác ün- nepnapján a főpásztor megfogalmazása szerint a legszebb templomban imádkozhattak együtt a szentmisén. Palánki Fe- renc püspök A Katolikus Egyház Katekizmusa első tételéből – „Miért élünk e világon? Azért élünk a világon, hogy Istent és szeretetét megismerjük, ezt viszonzzuk, és el- jussunk az örök életre” – kiindulva a megkü- lönböztetésről mondott tanítást. A főpásztor Lo- yolai Szent Ignác Lelki- gyakorlatok című írásából a Vezérelv és alapigazság

ra, hogy a magunk részéről ne akarjuk inkább az egészséget, mint a betegséget, a gazdag- ságot, mint a szegénységet, a tisztelget, mint a gyalázatot, a hosszú életet, mint a rövidet, és következetesen így minden másban; egyedül azt kívánva és választva, ami jobban elve- zet bennünket a célba, amire teremtve vagyunk.”

Részletek néhány táborozó beszámolójából:

„Püspök atya beszéde meg- erősített minket abban, amit az elmélkedéseken is hall- hattunk: megengedi a Jóisten a szenvedést, de nem hagy benne egyedül minket, és az üdvösségünket munkálja álta- la. Loyolai Szent Ignác egy ágyúgolyó miatt súlyosan megsebesült. Ez kellett ah- hoz, hogy a spanyol királyt szolgáló Inigo lovagból

küzdök a »nem vagyok sze- retve« érzéssel. Az elmélkedés során viszont rájöttem, hogy van egy tökéletes szeretet, ami sosem szűnik meg: csak éppen nem nyitottam ki a szívem aj- taját, és nem hagytam, hogy Dzsepettőm szeretete mun- kálkodjon bennem és általam.”

„Nyitottnak kell lennünk mindig, és észrevenni, hogy zörgetik a szívünk ajtaját! Az viszont csak belülről nyílik, csak rajtunk áll! A szülő-gyer- mek kapcsolat éppen ugyano- lyan, mint a szülő-Isten kap- csolat.”

„A gyerekek nagyon jól érezték magukat. Hazafelé pityeregtek is, hogy még ma- radni szeretnének. Az öt nap alatt nem igazán láttunk tele- font a kezükben. Azt hiszem, ez mindent elmond.”

A Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye következő csa-

Szent Ignác legyen, Krisztus szolgálatában.”

„Bevallom őszintén, az ere- deti művet nem olvastam, csak a Disney-feldolgozást ismer- tem. Azt sem gondoltam, hogy ennyi minden bújjik meg a tör- ténet mögött – fogalmazott egy másik táborozó. – Csaba atya egy mesét, Pinokkió kalandjait hozta nekünk az elmélkedésre. Amikor feltette a kérdést, hogy hogyan börtönözzük be Istent, azt válaszoltam, hogy olyan régóta bízom a családomat és magamat Isten kegyelmére, hogy nem gondolom, hogy bebörtönözném őt. Viszont a negyedik nap végére egy kis haszonlaton Pinokkiónak éreztem magam, aki börtönbe küldte Dzsepettőjét. Régóta

ládtáborát 2026. augusztus 2. és 7. között rendezik meg. A jövő évi táborba és a következő egy- házmegyei családpsztorációs programokra is szeretettel vár- nak mindenkit: szeptember 20-án Debrecenbe, a Megteste- sülés-plébánián tartandó egy- házmegyei családpsztorációs találkozóra; október 23–25-én Nyírbátorba, a családok egy- házmegyei lelki gyakorlatára; november 15-én a napkori Tamba-tanyán szervezendő egyházmegyei családi napra és disznóvágásra, december 13-án pedig a Nyíregyháza-Borbá- nyán tartandó családi adventi lelkinapra.

Forrás és fotó:
Debrecen-Nyíregyházi
Egyházmegye

Míg élek, remélek!

34. alkalommal tartották meg a Bugaci Ifjúsági Lelkigyakorlatos Tábor

Augusztus 3. és 10. között har- mincnegyedik alkalommal tar- tották meg a Móricgát és Bugac között fekvő Hittanyán a Bu- gaci Ifjúsági Lelkigyakorlatos Tábor, a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye évről évre meg- rendezett ifjúsági programját. Az alábbiakban Finta József ál- talános érseki helynök, táborve- zető beszámolóját olvashatják.

„Minden hiábavalóság..., csupa hiábavalóság!” – olvastuk a Prédiká- tor könyvéből augusztus 3-án, vasár- nap, amikor elkezdődött a 34. Bugaci Ifjúsági Lelkigyakorlatos Tábor. Nem túl derűs szavak, még ha nem kevés élettapasztalat áll is mögöttük. Szent Pál apostol azonban arra biztatja Jézus követőit, hogy „a reményben legyetek derűsek!”. A sok megpróbál-

tatást, kiszámíthatatlan katasztrófát, fegyveres konfliktust, betegséget és

egyéb bajokat látva valóban jogosnak tűnik a bizonytalanság és a jövőtől

való félelem érzése. Ez azonban megbénítja az embert. Hogyan találhatunk reményt a jövőbe tekintve? Ebben szeretnénk volna segíteni a tábor résztve- vőinek.

Idén több mint kétszázan vettek részt a táborban a Hit- tanyán. Előadónk volt Farkas István piarista szerzetes, Szé- kely János szombathelyi me- gyéspüspök, Benyik György aranymisés biblikusprofesszor, Rónaszéki János, a pestszenter- zsébeti Szent Erzsébet-tem- plom káplánja, a Café Francesco alapítója, valamint Finta József táborvezető és Fodor Réka (Af- réka) missziós orvos, aki egy sokkal nehezebb helyzetben lévő földrész keresztényeinek lelkes hitéről és életörömről tett tanúságot.

A fő előadásokon kívül egyéb ta- núságtételek és beszámolók is elhang- zottak, például a börtönben megtért Veres István, valamint főegyházme- gyénk újmisés papja, Hódi Dávid ré- széről. Az előadásokat szokás szerint csoportbeszélgetéseken dolgozták fel a fiatalok. Rengeteg közösségi játék, napi szentmisék, szentségimádás, imák és áhítatok tették még színe- sebbé és lelkesítőbbé a programot.

Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek is mutatott be szentmisét, és szólt az ifjúsághoz. Bízunk abban, hogy az egyhetes intenzív lelki és közösségi élmény által fellelkesített gyerekek, fiatalok tudnak a remény jelei, követői lenni a hétköznapi- ban, ott, ahol élnek, azok számára, akik körülveszik őket.

Forrás és fotó: Kalocsa- Kecskeméti Főegyházmegye

„A karitászszelemléletet helyezzük fókuszbba”

Beszelgetés Sebestyén Józseffel, a Veszprémi Érseki Főiskola rektorával

(Folytatás az 1. oldalról)

– Milyennek látja a főiskola elmúlt tanévét? Hány hallgatója van most az intézménynek, és melyek a legnépszerűbbek a különféle képzési formák közül?

– A főiskola hagyományait és gyökereit jelentő hitéleti szakok mellett jelenleg három képzési területen vagyunk jelen: pedagógusképzési, társadalomtudományi, szeptembertől pedig már orvos- és egészség tudományi alap- és mesterszakokat is kínálunk. Az előző tanévre 332 hallgató iratkozott be, ami önmagában is másfél évtizedes rekordnak számít, de ennél is jelentősebb eredmény, hogy ebből 207 fő volt a felsőfokú tanulmányikat megkezdő hallgatók száma. Ennek köszönhetően a szociális munka, valamint a csecsemő- és kisgyermeknevelő alapszakokon nagy létszámú csoportok jöttek létre. Az utóbbi új graduális szakként indult, amelyre 86 hallgató iratkozott be. Örömteli, hogy az előttünk álló tanévre további 69 jelentkezőt tudtunk felvenni.

– Mesélne a főiskola indulásáról, a kezdeti időszakról?

– Intézményünk hittudományi főiskolaként kezdte meg működését 1991-ben. Az újjáalapításnak egyrészt az volt a célja, hogy a főiskola biztosítsa az egyházmegye papi utánpótlás-nevelését, másrészt hitoktatókat, katekétákat, hittanárokat képezzen. Ugyanakkor 1995-ben elindult a szociális munka főiskolai szak – a bolognai áttállás után alapszak – is, így már különböztünk a többi hittudományi főiskolától, hiszen ezzel beléptünk a szociális ágazatba, és komoly lépést tettünk a társadalmi szerepvállalás felé. Ez lett a kiindulópontja a később kibontakozó képzési portfólióbővítési iránynak. A főiskola „posztgraduális nyitására” – pedagógusképzési területen – 2014-ben került sor, 2017-ben pedig a szociális területen is indítottunk szakirányú továbbképzéseket. A 2020-as érseki döntés következtében átmenetileg szünetelő papképzés bizonyos értelemben egy légüres teret, de egyben új esélyt és közeget is teremtett, amely ösztönözte a főiskola képzési kínálatának újradefiniálását az egyházmegyei szempontok, a társadalmi misszió és az evangelizációs célok figyelembevételével. A már meglévő szociális munka szakra alapoztunk. Így indult el a szociális munka mesterszak a 2023/2024-es tanév keresztfélévében, a szociálpedagógia alapképzés pedig 2025 szeptemberében.

Ezzel majdnem teljessé vált a főiskola szociális portfóliója, a Veszprémi Érseki Főiskola a szociális ágazat egyik erős képzőintézményévé nőtte ki magát a Közép-Dunántúlon. A mögöttünk hagyott tanévben 142-en tanultak „szociális szakokon”. Örömteli, hogy a normál felvételi eljárás ke-

retében újabb 95 új hallgatót vettünk fel.

– Hogyan léptek tovább?

– Az ágazati szerepvállalásunk és a képzői tapasztalataink rávilágítottak arra, hogy az egész szektorban komoly kihívást jelent a szakképzett ápolói kompetencia és szakértelem hiánya. Ezért is tartjuk kivételes sikernek, az egész vármegye és a régió szempontjából példátlan eredménynek, hogy az Oktatási Hivatal engedélyezte az ápolás és betegellátás alapszak 2025. szeptemberi elindítását. Örömmel mondhatom, hogy a pótfelvételi eljárás keretében meg is tudjuk hirdetni a szakot, és mind nappali, mind levelező munkarendben lehet állami ösztöndíjas helyre jelentkezni.

Büszkén mondhatjuk, hogy ezzel megérkeztek, és reméljük, néhány év alatt meghonosodnak Veszprémben az orvos- és egészség tudományok. Azt is elmondhatjuk, hogy katolikus főiskolaként a szociális és az egészségügyi ágazat alapellátási szintjeire képzünk szakembereket, keresztény antropológiai szemléletben. Fontos látni azt is, hogy

”

A mi oktatásunkban

Krisztus az erőforrás,

befektetésünk pedig

az ember. Másként

megfogalmazva,

számunkra az a szívó,

szenvedély és hit ad

erőt, amely mindenki-

ben ott rejlik a lelke

legmélyén. Mi abban

támogatjuk a hallgatóin-

kat, hogy ezt meg is

találják magukban

stratégiánk kialakításakor figyelembe vesszük az ország többi katolikus felsőoktatási intézményének szempontjait, érdekeit és képzési kínálatát.

– Mit tartalmaz egy főiskola számára az a jelző, hogy katolikus?

– Augusztusban lesz a harmincadik évfordulója annak, hogy megjelent Szent II. János Pál pápa *Ex corde Ecclesiae* kezdetű konstitúciója a katolikus egyetemokről, amely kimondja: „a katolikus egyetem kiváltsága és felelőssége, hogy – a világi tudományok művelésével – az igazság ügyének szentelje magát”. A társadalmi és a tudományos igazság kéz a kézben jár. Vagyis ha keresztény antropológiai szempon-

tok szerint karoljuk fel a hátrányos helyzetű csoportokat, és segítjük a társadalmi párbeszédet, sokat teszünk ezért az ügyért.

– Mennyire becsüli meg a társadalom azokat, akik ma segítőszakmákban dolgoznak?

– Bár sok foglalkozásról elmondható ez, de a segítőmunka másként nem is végezhető, csak hivatásként. Nem a pénzkereset, vagy a javadalmazás, hanem a hivatástudat vezeti a hallgatóinkat erre a pályára. A társadalmi megbecsülésre szükség van, ami az utóbbi időben erősödött is, de ez is csak másodlagos szempont. Egy képzőintézmény nem tudja közvetlenül megváltoztatni a szociális szférában dolgozók elfogadottságát, de képes arra, hogy olyan szemléletet, emberképet adjon át a hallgatóknak, amelyek birtokában elnyerhetik a társadalom és a szakmai környezetük megbecsülését. Ahogy említettem, mi máshova helyezzük a hangsúlyt, nálunk a keresztény antropológia határozza meg azt, miként tekintünk az emberre, a személyre. Képzéseink nem szociológiai, közgazdasági meghatározottságúak, hanem ember-, sőt, Krisztus-arcúak. Itt, a főiskolán az állami jóléti szemléletre emlékeztető filozófia helyett a karitászszelemléletet helyezzük fókuszbba.

– Hogyan tudnak alkalmazkodni korunk elvárásaihoz?

– Folyamatosan a kor kihívásaihoz igazított olyan új elemek kerülnek be a képzési tartalmakba, amelyek késleltetik vagy megelőzik a segítőszakmákban dolgozók korai kiegészését. De olyan módszereket is szeretnénk a hallgatók kezébe adni, amelyekkel nemcsak önmagukat, hanem az el látottakat is támogatni tudják lelkiileg. Erre szolgálnak mentálhigiénés programjaink és a segítő beszélgetés technikáit elmélyítő kurzusaink.

– Honlapjukon olvasható, hogy a főiskola „hitvallása, küldetésstudata és társadalmi felelősségvállalása a Szentírásban, a Szent Hagymányban és az Egyház tanításában évezredek alatt felhalmozódott tudásból, tapasztalatokból és mintákból forrásozik”. Az oktatók, a diákok hogyan viszonyulnak a keresztény értékrendhez?

– Sokszor kérdezik tőlem, beiratkozhat-e hozzánk olyan hallgató, vagy beléphet-e a közösségünkbe olyan szakember, aki nem vallásos, nem keresztény. Természetesen, hallgatóink között most is sokan vannak olyanok, akik nem vallásosak. Nem feltétel, hogy valaki katolikus legyen, azt viszont elvárjuk, hogy tartsa tiszteletben a hitünket és azt, hogy ez egy katolikus felsőoktatási

intézmény. Emellett legyen nyitott a katolikus hit alapjairól és az Egyház tanításáról szóló szabadon választható kurzusokra. Ez a nyitottság a már említett karitászszelemlélet elfogadására is vonatkozatható. Sok nálunk végzett, nem hívó hallgató számolt be arról, pont az volt rokonszenves számára, hogy senkire nem kényszerítettük rá a hitet, ám mégis sikerült továbbadnunk sajátos szemléletmódunkat, a karitászból forrászó, Krisztus-arcú megközelítést, amit ők is közvetíteni tudnak a segítették felé.

– Említette a keresztény antropológiát mint oktatási kiindulópontot. Fel lehet-e vértetni a diákokat megfelelő ismeretekkel korunk divatos irányzataival szemben?

– Azt látni kell, hogy a nagyobb egyetemeken nagyobb eséllyel jelenhetnek meg az oktatásban olyan nézetek is, amelyek nem egyeztetethetők össze a Katolikus Egyház tanításával, hitünk alapvetéseivel. A kisebb intézményeket, mint amilyen a mi főiskolánk, kevésbé érik el ezek az összeférhetetlen nézetek. Ha valamely oktatónk olyan álláspontot képvisel, amely nem illeszkedik hitünk alapelveihez, az Egyház hivatalos tanításához és a már említett keresztény antropológiai szemlélethez, és e nézetének kifejezett módon hangot is ad, nagyobb eséllyel tudunk elbeszélgetni vele, és emlékeztetni arra, hogy belépésekor vállalta: tiszteletben tartja azokat az alapértékeket, amelyeket egyébként hazánk alkotmánya is meghatároz. De fontos megjegyezni azt is, hogy főiskolánk nem klauzúra, nem rekeszti ki a másként gondolkodókat. Nyitottak és befogadók vagyunk. A kölcsönös tisztelet és elfogadás talaján együtt tudunk dolgozni mindenkivel, aki tiszteletben tartja az emberi életet és az ember alapjogait. Az Egyház tanítása nagyra becsüli az universitas magistrorum et scholarium eszméjét, ez pedig igen széles látókört biztosít a hallgatóknak is. Szent II. János Pál pápa a Párizsi Katolikus Intézetben 1980. június 1-jén elmondott beszédében kiemelte: az egyetemek feladata, „hogy a való-

ság két rendszerét – az igazság keresését és azt a bizonyosságot, hogy az igazság forrása már ismert – szellemi erőfeszítéssel egyesítsék”. A katolikus felsőoktatásnak a tudomány és a hit párbeszédét is elő kell segítenie, márpedig ebbe az is belefér, hogy a katolikus emberképpel ellentétes megközelítést is megismerjünk. Persze ez nem azt jelenti, hogy minden áramlatot el kell fogadni. Sokkal inkább arról van szó, hogy a tudományos diskurzus objektivitásának és tényyszerűségének módszereivel világítsunk rá, hogy az élet minden területén felismerhető Isten jelenléte és az ebből levezethető emberkép. Természetesen nekünk a párbeszéd fenntartása mellett ragaszkodnunk kell a krisztusi tanításhoz.

– Mit mondana egy diáknak, aki a főiskola iránt érdeklődik? Miért érdemes ide jelentkeznie?

– Ha azt keressük, miben más egy katolikus intézményben szociális segítővé, kisgyermeknevelővé vagy ápolóvá, betegellátóvá válni, mint máshol, akkor azt mondhatjuk, hogy a mi oktatásunkban Krisztus az erőforrás, befektetésünk pedig az ember. Másként megfogalmazva, számunkra az a szívó, szenvedély és hit ad erőt, amely mindenben ott rejlik a lelke legmélyén. Mi abban támogatjuk a hallgatóinkat, hogy ezt meg is találják magukban. Azt szoktuk mondani a diákjainknak, hogy nem feladatuk a rájuk bízottak (kliensek, kisgyermek, iskolások, betegek) megtérítése, megváltása. De arra fel tudjuk készíteni őket, hogy valamiképp meg tudják művelni azoknak a lelkét, akikkel foglalkoznak. Így, amikor a hit kegyelmének magja megtalálja ezt a megművelt lelket, szárb tud szökkenni, és meg tud mutatkozni az emberben rejlő képesség az értékteremtésre.

Azért is érdemes hozzánk jelentkezni, mert minden nappali munkarendű és állami ösztöndíjas hallgatónak kivétel nélkül, automatikusan nagyon kedvező elhelyezést tudunk biztosítani a legmagasabb komfortfokozatú, saját kollégiumunkban. A főiskola kiváló ösztöndíjprogramokat

és tehetségmentor-szolgáltatásokat alapított, amelyekkel támogatni tudjuk az intézményi tudományos diákköri munka eredményességét, az egyéni tanulási és karrierút tudatos kialakítását.

Kiterjedt Erasmus-partnerségi háttérrel rendelkezünk, így hallgatóink Kolozsvártól Nagyváradon át Komáromig, Szabadkától Beregszászig a történelmi Magyarország valamennyi magyar nyelvű képzési helyén tudnak mobilitás keretében tanulni vagy összefüggő szakmai gyakorlatokat végezni.

– Milyen terveik vannak a jövőre?

– Szeretnénk tovább bővíteni az orvos- és egészség tudományi szakok körét. Ha megerősödik az ápolás- és betegellátás alapszak, két éven belül elindíthatjuk az egészségügyi szociális munka mesterszakot. Tervezzük a képződiagnosztika alapszak elindítását radiográfia szakiránnyal. A Pannon Egyetemmel együttműködésben tervezzük elindítani az egészségügyi informatika és az egészségügyi szervező alapszakot is. Minél előbb szeretnénk elindítani a teológiai szakot civil hallgatók számára. Szeptembertől pedig újraindítjuk a katekéta-lelkipásztori munkatárs alapszakot.

– Hány hallgatót vettek fel az új tanévre?

– A tavalyihoz hasonlóan az idei felvételi eredményeink is megnyugtatóak, és biztatóak a jövőre nézve. Mintegy harminc százalékkal több hallgatót tudtunk felvenni, mint tavaly ilyenkor. Minden képzési forma és munkarend tekintetében nőtt a felvettek száma. Több nagy katolikus felsőoktatási intézmény viszonylatában, azt hiszem, nem értelmezhető az abszolút számaink, de mi büszkéek vagyunk arra, hogy a normál felvételi eljárást 173 felvett hallgatóval zártuk. Ebben a létszámban természetesen nincsenek benne a pótfelvételis eredmények, illetve a szakirányú továbbképzési szakokra felvettek. Ez utóbbiakra augusztus 31-éig lehet jelentkezni.

Igen népszerű posztgraduális szakjaink vannak. A teljesség igénye nélkül szeretném megemlíteni a fejlesztő-differenciáló mentorpedagógus, a pályaaorientációs mentor, az alkalmazott szociális gerontológia, az iskolai szociális munka szakokat. De unikálisnak mondhatók a hitéleti posztgraduális szakjaink is (testteológia, egyházi közösség-szervezés, élethigiénia és spiritualitás). Mindezek mellett pedig egyre népszerűbbek a felnőttképzéseink, mint például a segítő beszélgetés a katekézisben vagy a lelkipapok és lelkiélet-szervezése.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila
(archív)

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztos@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén.
Egynégy példányos előfizetés belföldi negyedéves: 5785 Ft, fél évre: 11 570 Ft, egy évre: 23 140 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; knyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apórhirdetések feladásá:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/

„Megérintettek a sorsok, amelyeket megismerhettem”

Beszélgetés Tóth Tamással argentínai élményeiről

A közelmúltban háromhetes argentínai missziós úton vett részt az ottani magyar közösség meghívására és a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia külföldi magyar lelkipásztori szolgálatának koordinálásában Tóth Tamás római katolikus pap, egyháztörténész. A csaknem hárommillió négyzetkilométer területű Argentína nem csupán Dél-Amerika, de az egész Föld egyik leghatalmasabb országa. Tóth Tamást élményeiről, tapasztalatairól kérdeztük.

– A missziós útról készített beszámolóiban kiemelten írt az Argentína északi részén fekvő Corpus Christi (Krisztus Teste) nevű kisvárosban, illetve a fővárosi agglomerációhoz tartozó Platanos településen tett látogatásairól. Mesélne ezekről részletebben?

– Egyháztörténészként egyrészt régóta érdekelt Argentína, a jezsuita redukciók, melyeknek a romjaival találkoztam Corpus Christiben és másutt is azon a vidéken. Másrészt amikor úgy tíz évvel ezelőtt a Pápai Magyar Intézet (PMI) történetével foglalkoztam, megismerkedtem Luttor Ferenc életével és pályájával. Az ő nevéhez fűződik Balatonfüreden a kéttornyú templom megépítése, és ő volt a Pápai Magyar Intézet alapító rektora. 1947-ben Buenos Airesbe emigrált. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Karán tanítok, és mindkét téma jól illeszkedik a kutatási területemhez.

– Az óráin is elő szokott kerülni a jezsuita redukciók története?

– Természetesen. Mi, egyháztörténészek szent kísérletnek nevezzük a jezsuitáknak ezt a vállalkozását. A 16. században Dél-Amerikában, a mai Brazília, Argentína és Paraguay vidékén, az esőerdőben foglalkozni kezdtek az ott élő guaraní indiánokkal. Megtanították őket különböző mesterségekre, például a fémmunkákra, az építészetre, a hangszerkészítésre, sőt, a hangszerreken való játékra és az oktatásra is. Harminc redukciót hoztak létre, amelyek városokként működtek. Az itt élő indiánoknak a jezsuiták mentorálásával saját önkormányzatuk is volt.

– A jezsuiták tehát a korábbiaktól teljesen eltérő életvitelre tanították meg az indiánokat?

– Igen, és ez okozta aztán a tragédiát, amiről *A misszió* című, Roland Joffé által rendezett film is szól, ez a kiváló alkotás, amelynek főszerepeit Jeremy Irons és Robert De Niro alakítja, a zenéjét pedig Ennio Morricone szerezte. A spanyol konkvisztádorok számára kezdtek konkurenciát jelenteni a keresztény redukciók, így 1768-ban végül erőszakkal felszámolták ezeket. Am még romjaikban is döbbenetesen szépek ezek a helyek, a hatalmas, gyönyörű templomok és más épületeik. Corpus Christitől csupán néhány kilométerre fekszik San Ignacio Miní. Ezen a helyen, amely a világörökség része, nagyon jól érzékelhető, milyen struktúráltságot mutatott annak idején ez a terület. Ilyen volt Corpus Christi is, amit az esőerdő azóta teljesen visszafoglalt az embertől.

– Mikor jelentek meg itt az első magyar telepések?

– A 20. század első évtizedeiben. Ekkor már elhanyagolt volt ez a vidék. Corpus újraépítése és újra betelepítése nagyrészt a magyaroknak köszönhető. 1934-ben Bangha Béla jezsuita szerzetes és Nyisztor Zoltán katolikus pap teológus, újságíró missziós útnak indult Argentínába. Ellátogattak Corpus Christibe is. Az ott élő magyarok sírva fakadtak örömkben, hogy hosszú idő után ismét magyar pap prédikál nekik, magyarul. Bangha Béla a naplójában azt írja, hogy a falu leggazdagabb embere egy Juan Toth nevű ember, vagyis Tóth János bácsi, aki autóval ment értük a tartomány határára. Bársonyos községben született, az akkori Veszprém vármegyében, és 1891-ben, tizen-nolc évesen indult el Amerikába a szüleivel. Későbbi feleségét az úton ismerte meg. Előbb Brazíliában töltöttek öt évet, majd onnan Argentínába kerültek. Megjárták Buenos Airst és Patagóniát is, végül a család Corpusban lelt végleges otthonra, ahol Juan Toth vezette a templomépítési mozgalmat is.

– A második világháború után hogyan alakult az itteni magyarok sorsa?

– Sokáig szinte egyáltalán nem esett szó róluk. Mivel Corpus Christi fenn van északon, az itt lakók még az argentin magyar misszióból is kimaradtak. Az akkori argentin főlelkész, Domonkos László verbita atya sem járt náluk. Am az utóbbi évtizedekben ismét előtérbe kerültek. Nagyon büszké a magyarságukra, amit ők is most kezdenek felfedezni. Jártam a temetőjükben, amely egyébként ott található, ahol egykor a jezsuita redukció főtere állt. A fejtáblákon rengeteg a magyar név. A település első számú vezetője csaknem negyedszázadon keresztül Ignacio Németh volt. Találkoztam is vele. Ő kutatta fel a település történetét és a magyar emlékeket. És neki köszönhetően került be a település jelképei közé a piros-fehér-zöld szín, még ha zöld-fehér-pirosnak ábrázolják is. Fontosnak tartják, hogy kiemeljék a magyarok szerepét Corpus Christi újratelepítésében.

– Jelenleg hányan élnek Corpus Christiben, és mennyi a lakosok között a magyar?

– Az első betelepülők alapvetően magyar származásúak voltak, de azóta már vegyes a népesség összetétele. A magyar nyelvet már nem beszéljük, viszont a kulturális identitásukat őrzik, fontos nekik, hogy a felmenőik Magyarországról érkeztek. Misztünk egy idősoththonban, amit magyarok alapítottak. Itt is találkoztam egy Tóth nevű bácsival, s bár az argentin spanyol nyelvet beszélte már, büszke volt a magyar gyökereire.

– Az imént említette Luttor Ferenc nevét. Mit kell tudnunk róla?

– Veszprémi egyházmegyes pap volt. Amikor 1928-ban a Pápai Magyar Intézet – akkor még a Római Magyar Akadémia papi osztályaként – megkezdte a működését, ő volt a vezetője. Később, amikor 1940-ben önálló intézményként létrejött a PMI, ő lett az első rektor. Luttor Ferenc – mint a szentszéki követség kánonjogi tanácsosa – diplomata státusz-

ban volt. Amikor 1944-ben az összes római magyar diplomata elhagyta az állomáshe-lyét, Luttor volt az egyetlen, aki a helyén maradt. Emiatt sem térhetett vissza később Magyarországra, mert a Szálasi-kormánnyal kollaboráló személyként tartották számon. 1947-ben Buenos Airesbe, Argentína fővárosába emigrált, és ott is halt meg 1953-ban. 2017-ben megjelent *A Pápai Magyar Intézet, Róma* című könyvem. A kötetben dolgozva gyanúsaknak találtam, hogy 1944–1945-ből sok irat hiányzik a levéltárból. Mint kiderült, Luttor Ferenc magával vitte ezeket.

– Feltételezhetően azért, hogy igazolja magát?

– Igen, a maga védelmében. Ezek a dokumentumok később aztán vissza-kerültek a levéltárba. Ott találkoztam velük, az intézet rektoraként töltött időszakom utolsó évében. Az iratokból nyilvánvalóvá vált: Luttor nem a Szálasi-kormány képviselőjében maradt Magyarországon, hanem valószínűleg a Szentszék kérte erre. Ez azonban még további kutatásokat igényel. Luttor Ferenc első sorban pap volt és egy egyházi intézmény vezetője, így az egyházi előjáróhoz alkalmazkodott. Továbbra is fontos kapocsként tekintettek rá a Vatikánban, ahová ekkor – más, háború sújtotta országok diplomáciai képviselőinek tagjaihoz hasonlóan – maga is beköltözött. Az új körülményeknek megfelelően meghatalmazott miniszter lett, de éppen a Szentszék kérésére nem nevezte magát ideiglenes ügyvivőnek. Egy 1945-ben kelt levelében határozottan leszögezi: soha nem vette fel a kapcsolatot a szélsőjobboldali kormánnyal. Közismert, hogy a Szentszék minden konfliktusban mindig a párbeszéd pártján állt és áll. Erre a feladatra egy ott ismert és elismert pap, az „ő emberük”, teljesen alkalmas lehetett. A vérszakszak idején felmerülhetett egy másik igen nyomós érv is: ha nem marad a Szentszék mellett akkreditált magyar diplomata, akkor a paritás elve alapján a komoly embermentő tevékenységet folytató Angelo Rotta érsek, magyarországi apostoli nuncius jelenléte is megkérdőjeleződhetett volna a budapesti kormány részéről.

– Hogyan alakult Luttor Ferenc sorsa 1947 után Argentínában?

– Neki kellett fogadnia az új menekülteket. Miután a magyarországi iskolákat 1948-ban államosították, majd 1950-ben feloszlatták a szerzetesrendeket, a Magyarországról Argentínába menekülő angolkisasszonyok (Ward Mária követői) is Luttor Ferencet keresték meg először. Összesen tizenhét nővér kezdett új életet itt 1951-ben. A szerzetesrend tagjai otthon iskolákat tartottak fenn, így itt is kötelességüknek érezték, hogy a karizmájuknak megfelelően folytassák az oktatás-nevelés áldozatos munkáját. Összegyűjtötték az idekerült magyar menekülteket, és elkezdtek a gyermekek nevelését, a magyar nyelv és kultúra ápolását. Az egyik nővér, Juhász Mária 1952-ben megalapította a Zrínyi Ifjúsági Kör hétvégi magyar iskolát. Létrejött – ahogyan kezdetben nevezték a helyet – a Pannonia Sacra (Mindszenty bíboros jelmondata), amelynek alapítója Luttor Ferenc volt. Gyakran emlékeznek rá

úgy, mint a Buenos Aires-i magyar angolkisasszonyok gyóntatójára, de a plátanosi magyar emlékeket látva a szerepe jóval több volt ennél: a Buenos Airesbe került katolikus magyarok lelkipavezetője és törekvéseik fő támogatója volt. Plátanos nagyon sokáig a Buenos Airesben és környékén élő magyarok egyik legfontosabb találkozóhelyének számított, nemzeti és vallási ünnepeik helyszíne volt. Az utolsó magyar máter, Tímár Mária egyébként 2019-ben hunyt el. Ő is, ahogyan itt maradt társai, a kápolna melletti temető kertben nyugszik. Az iskolai érettségi tabló, az emléktáblák, az adományokból megvalósult nagyterem, a magyar szenteket ábrázoló üvegablakok, továbbá az egykori magyar közösségi terekben lévő emléktárgyak és a fotók sokasága ma is emlékeztet a magyar múltira. Az iskola még mindig működik, jelenleg is az angolkisasszonyok fenntartásában. Több mint hétszáz argentin diák jár ide.

– A húsvéthétfőn elhunyt Ferenc pápa 2021-es, majd 2023-as magyarországi látogatása alkalmával is említést tett Plátanosról.

– Valóban. 2021-ben, a budapesti Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson Ferenc pápa találkozott a püspökökkel a Szépművészeti Múzeumban, és az ott elmondott beszédében eszolt az angolkisasszonyokról, illetve Plátanosról is. Fiatal jezsuitaként ugyanis a Plátanoson lévő egykori magyar központba, az ottani máterekhez járt gyóntatni. Az idősebb magyarok még emlékeznek is rá. Gyóntatóként a szerzetesnővérekhez költözött azok éves lelki-gyakorlatainak idejére, így számos alkalma nyílt arra, hogy megismerje őket. Második magyarországi látogatásának első napján, 2023. április 28-án, napra pontosan Luttor Ferenc halálának 70. évfordulóján, amikor a Szentatya a püspökökkel, papokkal, diakónusokkal, szerzetesekkel és papnövendékekkel találkozott a budapesti Szent István-bazilikában, így emlékezett az angolkisasszonyokra: „Nem tudom elfelejteni az angolkisasszonyok közösségébe tartozó magyar nővérek bátor és türelmes tanúságát, akikkel Argentínában találkoztam, miután a vallásüldözés idején elhagyták Magyarországot. Tanúságtévő, csodálatos nők voltak! Tanúságtételükkel annyi jót tettek velem!”

– Argentínai élményeit mindig lelkiesen idézi fel. Mi volt az, ami ennyire megragadta a látogatása során?

– Lelkipásztorként és egyháztörténészként is nagyon nagy élmény volt számomra ez a háromhetes argentinai tartózkodás, az első tengerentúli utam. Megérintettek a sorsok, amelyeket megismerhettem, az emberek, akik elmesélték a szüleik és a maguk életét. Megtudtam, hogyan kerültek Argentínába, miként próbáltak ott berendezkedni, legyőzve az elsőre gyakran leküzdhetetlennek látszó akadályokat. Természetes, hogy papként az ember mélyen átéli ezeket a sorsokat. Történészként pedig tudományos érdeklődéssel is hallgattam a történeteket felidéző személyeket. A helyiek azt mondták, volt olyan időszak, amikor hatvanezer magyar élt Argentínában, amely a világ nyolcadik legnagyobb országa.

– Buenos Airesben az Argentínai Katolikus Magyarok Szövetségének székháza a Mindszentynum, amely idén ötvenéves. Mindszenty József bíboros, hercegprímás fél századdal ezelőtt, 1975. május 6-án adta vissza lelkét a Teremtőnek. Hogyan ápolják az emlékét a kint élő magyarok?

– A Mindszentynum az argentin fővárosban található, tavasszal az ott élők meg is ünnepelték az ötvenedik évfordulót. Ez volt az argentinai magyarok főlelkészének a székhelye is, Domonkos László atya több évtizedig gondozta őket, a hívek maig nagy tisztelettel emlékeznek rá. Közösségi rendezvényeket, összejöveteleket tartanak itt, van hímoztanfolyam, magyar nyelvkurzus, koncertek és természetesen lelki programok is. A keresztény hit mindig kultúrateremtő erő, és itt is, akárcsak Erdélyben, együtt él a katolikus hit és a magyar kultúra. A Mindszentynumban ki van téve a bíboros képe, nagyon tisztelik őt a magyar származású katolikus hívek. Annak idején Mindszenty József készült is Buenos Airesbe, de nem juthatott el oda, mert az akkori argentin politikai helyzet nem tette ezt lehetővé: nem sokkal a harmadik Perón-korszak után, illetve a katonai diktatúra bevezetése előtt nem tudták volna garantálni a biztonságát. Az ottani magyarokkal folytatott beszélgetéseim során azonban úgy éreztem, hogy ez csak még inkább megerősítette a kötődésüket Mindszentyhez. A meghíúsult találkozás fájdalma tovább növelte bennük az üldözött bíboros iránti tiszteletet.

Kuzmányi István, Bodnár Dániel
Fotó: Merényi Zita

Megjelent az Új Ember 2026-os Kalendáriuma

Az Új Ember 2026-os Kalendáriumában ismét sok érdekes írással találkozhatnak olvasóink. A hagyományokhoz híven a friss cikkek mellett hetilapunk archívumából válogatott versek, novellák is helyet kaptak a kiadványban.

A következő, 2026-os esztendőben emlékezünk meg Assisi Szent Ferenc halálának, azaz tranzitusának 800. évfordulójáról. Hónapnyitó idézeteinket az ő szellemi örökségéből válogattuk.

Regulájával Szent Benedek megszabta a monasztikus élet kereteit, meghatározta a szerzetesek számára, hogyan éljenek és haladjanak előre a hitben. Vajon ez a 6. században született szabályzat miként érvényesül a 21. század viszonyai között? Hogyan élnek ma a bencések a monostorban, mit ad a közösség az egyénnek, mit vár el tőle és miben segíti? S milyen szerepet tölt be a monostor életében az apát? Hortobágyi Cirill pannonthalmi főapáttal a bencés közösség életéről beszélgettünk.

A Mecsekben megbúvó Mindenszentek-kolostorban a sarutlan kármeliták közössége számára az advent tudatosan megélt napokat jelent. „A böjti idő még nagyobb csendjében készülünk az ünnepre: Isten Fia születésére, de a vele való másik nagy találkozásra is, végső eljövételére, amikor szemtől szemben fogunk állni vele” – mondja Petra nővér. Készületükről beszélgettünk, arról a bensőséges ünnepéről, amelyben minden szó, gesztus és tárgy túlmutat önmagán, s a misztériumhoz emel.

Kisiván Csaba, a Kaposvári Egyházmegye papja, a plébániai unió tagjaként szolgál. Mentőtisztnek tanul, havi öt műszakot vállal ápolóként a kaposvári Sürgősségi Betegellátó Centrumban. Sokoldalú hivatásáról kérdeztük. Látogatást tettünk a Szent Ágota Gyermekvédelmi Szolgáltató intézményében, a

kecskeméti Napsugár Különleges Gyermekekotthonban is.

Nem sok település van Olaszországban, ahol magyar felirat is üdvözlí az utcát, de Capestrano ezek közé tartozik. Kapisztrán Szent János szülőföldjét is bemutatjuk olvasóinknak. Balázs Mihály építész a harmincéves Magyar Szentek templomáról mesélt, míg Pálffy Géza történész a magyar történelem egyik legnagyobb sorsfordulóját, a mohácsi csatát hozza közelebb a történelem iránt érdeklődőkhöz. Bán Mórral, a Hunyadi – A holló felemelkedése című sorozat írójával a történelmi regényekről beszélgettünk.

Kalkuttai Szent Teréz – Teréz anya – 1986-ban, Szent II. János Pál pápa pedig 1996-ban járt Magyarországon. A szent pápa akkor már másodszor látogatott el hozzánk. E két fontos egyházi eseményre is visszaemlékezünk. Emellett Lénárd Ödön piarista és Olofsson Placid bencés szerzetes, tanúságtévő életéről is olvashatnak a 2026-os Kalendáriumban.

Megemlékezünk Németh László íróról, Stróbl Alajos szobrászművészről – aki például a Nemzeti Múzeum előtt látható Arany János-szobor alkotója –, valamint Hauszmann Alajos építészről.

Archívumunkból is válogattunk: többek között Nagy Szent Leó pápa, T. S. Eliot, Városi István, Sótér István, Franz Werfel, Kozma Imre és Károlyi Amy egykor az Új Emberben megjelent verseit, novelláit, elmélkedéseit adjuk ismét közre. Az 1956-os forradalom 70. évfordulója alkalmából is megidézzük az Új Ember korabeli számát.

Kalendáriumunk közepén tizenkét receptet találnak olvasóink. A hónapokat Schmidt Egon madarakról szóló írásai zárják.

Az Új Ember 2026-os Kalendáriuma megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig), vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban.

Nyolcvanéves az

Új Ember

1945. augusztus 9-én jelent meg az Új Ember első száma. Lapunk nyolcvanéves fennállását ünnepeelve cikksorozatot indítunk, válogatva az elmúlt évtizedek írásainak legjavából. Elsőként Mindszenty József bíboros vezércikkét olvashatják, amit a főpásztor az Új Ember megjelenésének első évfordulójára szánt. Írása az 1946. augusztus 18-ai számban jelent meg.

Mindszenty József, Magyarország bíboros-hercegprímása

Évfordulóra

Most esztendeje jelent meg az Új Ember katolikus hetilap első száma és vele a katolikus sajtó, ama szomorú korszak után, amelyben a katolikus napi-, hetilapok és folyóiratok terebélyes sorát nagypénteki hallgatásra szorította a hitlerizmus a fővárosban és a vidéken. Nem jubileumot ültünk, hisz mindössze egyetlen év mult el; nem fűjük meg a diadal-hirdető harsonákat, hisz a nyomtatott betűs, katolikus eszmehirdetésünk a legsoványabb keretek közé kényszeredett. Azonban a katolikus sajtó régi dicsősége éled fel a lelkünkben, mint a Rákóczi-sereg körül, a Pro Deo et Libertate feliratú zászlók alatt a friss sebek égése idején régi dicsőségről beszéltek a vezérlő fejedelem kiáltványai és a bánatos tárogatók.

A katolikus sajtó a Magyar Állam-on (Idők tanúja), az Alkotmányon, Fejérmegyei Naplón, Szombathelyi Újságon stb. keresztül jutott el a kiterbélyesedésig.

A közel százados pályán ez a sajtó mindenkor a védelemre rendezkedett be, mert a liberalizmus, hitlerizmus és más koráramlatok ellenében ez mutatkozott a legégetőbbnek. A védelem közben tevőlegesen is teljesítette az Egyház örök hit és erkölcsanának a szolgálatát.

Az elsőre szorították az idők az Új Embert is; de közben a közélet, társadalmi kérdés, irodalom, művészet, közgazdaság terén szüntelen utalt a kinyilatkoztatott tanokra, mert ezt kívánta tőle az igazság lovagi tisztelete. Ez a szellem hevítette az úttörő Lonkay Antalokat, majd a Zichy Nándorokat, a Giessweineket, Prohászkaikat, Túri

Bélákat, Kaas Ivorokat, Miller Józsefeket, Huszár Károlyokat, Molnár Jánosokat, Göröcsöni Dénesekeket, Banghákat és azokat a szűk keretben felsorolhatatlan, az itt és odaát élő és testileg immár rég porladó százakat, akiknek kezében a tiszta toll, mintha egyre csak a jeruzsálemi templom újjáépítése folyék, mindig munkaeszköz és kard volt egyszermind.

XII. Pius pápa nemrégiben az igazság szolgálatát tűzte a komoly újságírók zászlajára. Azt az igazságot, amely megszabadít minket (Ján 8,32), amely eloszlatja a tévelyek gomolygó felhőit, közelhozza az embertestvéreket és amely egyetlen biztos alapja az országoknak az igazságossággal együtt. A haza bölcsé is azt mondotta, hogy az ő sajtótörvényének első §-a: „Ne hazudj!” Ha valahol, úgy a katolikus újságírás terén ez a kótábláról vett életszabály kötelező.

Ibsen szerint írni annyi is, mint ítéletet mondani önmagunk felett. Ahogy a valótlan, szédítés és minden rágalom mélyen lealázza a papírra vetőjét ugyanúgy az igazság szolgálata felemeli azt, aki tudja hogy az írással a lelkeket emeljük, a sebeket gyógyítjuk, a nemzeti lelkét építjük és az Isten megdicsőítjük általa. Gárdonyink ezért gondolná jónak, ha az írók és újságírók cég-címerükbe a betlehemi csillagot illesztenék be. A bölcsék bölcsék és mégis fenyegeti őket a csak az Igazság felé vezető nagy úton is Heródes álnoksága; hogyné kellene ez a betlehemi csillag, amikor a sokat emlegetett közben az Ember tragédiájának immár szinte minden színén vé-

gigbugdácsló ember várja az egyetlen eligazítást az Út, Igazság és Élet felé.

Ez a szolgálat nem idegenkedik a kemény megállapításoktól sem, ha kell. Dickens csupa szív-ember, de ostoroz is, amikor visszataszító típusokat akar a világból kitaszítani, amikor védi a gyöngyöt, a szentet. A szelidsége haragra gyúl, ha szívtelen tanítókat, ember-rontó embereket lát, akiknek műveiből és cikkeiből – mint Gogoly orosz regényíró írja – lelkihaszon helyett inkább lelkikár származik. Jaj neki! – kiált fel. A betűkísérő jaj nem ismeretlen Európában, talán még hazánkban sem.

A bűn-védelem rondább magánál a bűnnél; az igazság védelme és hirdetése a legszebb újságírói életcél.

Itt jelentkezik az újságíró felelőssége ama kérdésben, mennyire segítette az igazság szabadító erejét érvényesülni. Turgenyev Egy vadász feljegyzései című műve segítette felszabadítani az orosz jobbagyokat. Harriet Beecher-Stowe a Tamás bátya kunyhója című műve pedig a rabszolgákat világviszonylatban.

A bűn torlódhat, de az embert szeretnünk kell. Szeretetet hirdessünk mindenkinek, bármit tett is. Bocsánatot hirdessünk, ha semmi-be vennék is azt. Emelkedjünk fel hivatásunk szörnyű magaslatára – mondta valaki az újságíróknak. Ezt tesszük akkor, ha a természetjog, kinyilatkoztatás és a haza parancsa mozgatja tollunkat. Ez küldetés az igaz, jó és szép jegyében.

Ezé a küldetésé legyen az évforduló babéra a tövisek fölé.

A világ legnagyobb falfestménye Ferenc pápa emléke és a béke előtt tiszteleg

Buenos Aires egyik elővárosában, La Platában, néhány méterre a Szeplőtelen Fogantatás-székesegyháztól található a világ legnagyobb falfestménye, amely Ferenc pápát ábrázolja; a neves művész, Martín Ron alkotása. Elkészítése komoly technikai kihívást jelentett. A festmény célja, hogy a béke, a „föld és ég közötti egység” üzenetét hordozza – és miért ne lehetne imahely vagy zarándokhely is?

Ron pályafutása több mint húsz évet ölel fel, és művei világszerte színesítik a városokat. Hazájában, a futbalszerető Argentínában legismertebb alkotásai közé tartoznak Diego Maradonát és Lionel Messit ábrázoló falfestményei – hogy csupán néhányat említsünk a több száz közül, amelyek a nevéhez kötődnek. Július 26-án La Plata városi tisztviselői és Gustavo Carrara érsek jelenlétében avatták fel és áldották meg a Ferenc pápát ábrázoló, ötven méter magas falfestményt. Az idén elhunyt Szentatya az egyike azon „népi példaképeknek”, akiket Ron megörökített.

„Falfestőművészként nemcsak a saját műveinket festjük meg, hanem folyamatosan felfedezzük azokat a személyiségeket, akiket nagy nép-

szerűség övez – mondta Ron az ACI Prensának, a Catholic News Agency (CNA) spanyol nyelvű partnerének. – A falfestészet még mindig pop art. Ezeknek az embereknek a bemutatása ekkora méretekben, különösen olyan helyeken, ahova a művészet egyébként nem jut el, nagyon fontos.”

Ferenc pápa – azon túl, hogy ő volt a Katolikus Egyház vezetője és Argentína legfontosabb személyisége – megmaradt egyfajta „népi ikon” is, bár ebben az esetben idézőjelbe téve használjuk a kifejezést, hiszen kultúrába ágyazottsága miatt van ilyen hatása.

A falfestmény kiegészíti La Plata székesegyházának már amúgy is impozáns látképét. A helyszínt a városi tanács választotta, a projekt pedig komoly technikai kihívást jelentett. Bár a művész teljes szabadságot kapott a tekintetben, hogy melyik képet választja Ferenc pápáról, a legnagyobb korlátnak a hely adottságai bizonyultak. Ezért meglehet, hogy az egyébként legjobbnak talált, legbeszédebb történetet elmesélő fotó nem illett volna bele ebbe a kompozícióba. Az elsődleges szempont az volt, hogy vertikálisan emelkedő, alulról felfelé

vagy felülről lefelé értelmezhető kép készüljön.

„Ez a pápa. Könnyű lenne azt mondani: Ferenc pápáról bármilyen fotó megteszi, amíg jól néz ki és felismerhető. De ennél többre van szükség: a képnek egy történetet kell elmondania” – hangsúlyozta Ron.

„A kiválasztott fénykép Ferenc pápa pápaságának első hónapjaiból származik: mosolyogva felfelé néz, kezében egy galambbal, amely éppen kiterjeszti a szárnyait. Ez egy nagyon gyengéd, érzékeny kép. Szerintem az egyik legjobb. Nagyon ismert, és sokatmondó, mert kapcsolatot teremt az éggel, különösen a galamb katolikus szimbolikáján keresztül” – mondta Ron. A művész biztos abban, hogy a falfestmény a város új nevezetességévé válik „az üzenet ereje, a személy jelentősége, az alkotás újdonsága, valamint a helyszín, a Plaza Moreno és a székesegyház közelsége miatt”. Azt is hangsúlyozta, „az ilyen művek új látnivalókat, új felfedezési lehetőségeket teremtenek”.

Hívó, de nem gyakorló keresztényként Martín Ron úgy érezte, jó, hogy a munkáját megáldották, mert szerinte „a lényeg az, hogyan éri el az em-

bereket”. „Én csak csatorna vagyok, a mű készítője, de amikor aláírom, a mű az embereké lesz – magyarázta. – Mi, falfestménykészítők elengedjük a műveinket, főleg, amikor a világ más tájain dolgozunk. A hely és az ott élők veszik birtokukba őket, és lehet, hogy a művész soha többé nem látja már.” Ezért minden mű „ajándék, megnyílás”. „Ha az alkotást megáldják, és idővel zarándokhellyé, az imádság helyévé válhat, ahol a La Platába, a székesegyházhoz ellátogatók közelebb kerülhetnek Ferenc pápához ott imádkozva, valamit kérve – az csodálatos lenne.”

Martín Ron úgy fogalmazott, hogy Ferenc pápa békét közvetít számára. „Olyan népszerű alak, aki szimbolikus értelemben szakított minden anyagi dologgal.” „Túl a politikai örökségen, ő olyan ember, akire ha hallgat valaki, akkor béke járja át – nemcsak a szavai, hanem már az arckifejezése által is” – jegyezte meg. Ezért „ezt az arcot akartam megörökíteni, amely a galambon túl is a béke képét közvetíti, amire most különösen nagy szükségünk van a világban”.

Forrás és fotó: Romkat.ro, ACI Prensa